

Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Studij europskog prava

Generacija 2023

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PROCESNOPRAVNI ASPEKTI

PROF. DR. SC. ALAN UZELAC

PREDAVANJA

SUD

European Court of Human Rights (ECtHR)
Europski sud za ljudska prava (ESLJP)

Strasbourg

EUROPSKE INTEGRACIJE I NJIHOVE SUDBENE INSTITUCIJE?

PLAN NASTAVE

- Opća pitanja zaštite ljudskih prava u Europi
 - nacionalni i internacionalni mehanizmi zaštite;
- Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava
 - materijalno pravo Konvencije
 - kazneni aspekti
 - građanski aspekti
 - procesna ljudska prava:
 - pravo na pravično suđenje (čl. 6.)
 - pravo na djelotvorano pravno sredstvo (čl. 13)
 - pravo na pristup sudu
 - pravo na privatnost
 - zabrana diskriminacije
- Zaštita ljudskih prava i hrvatski pravni poredak:
 - dopuštenost vođenja postupka
 - praksa s posebnim osvrtom na razumni rok

IZVORI I MATERIJALI

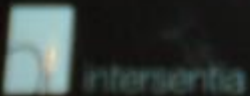
MATERIJALI ZA PRIPREMANJE ISPITA

- Predavanja
 - web-stranice kolegija: <http://echr.pravo.unizg.hr>
 - PDF tekstovi zaštićeni lozinkom: **ECHR2009post**
- Literatura
 - članci
 - pročitati sve, jedan obraditi detaljnije
 - jedan komentar Konvencije – po izboru
- sudska praksa ESLJP:
 - vodeći slučajevi (lista na Internetu)
 - recentne odluke!
 - sudska praksa u odnosu na RH
- ostali izvori
 - web-stranice relevantnih institucija

Theory and Practice of the European Convention on Human Rights

FOURTH EDITION

Pieter van Dijk
Fried van Hoof
Arjen van Rijn
Leo Zwaak (eds.)

The book cover features a photograph of a person's hands, one of which is holding a pen over an open book. The lighting is dramatic, with a bright spot on the hands. The Oxford logo is in the top right corner.

JACOBS & WHITE
THE EUROPEAN
CONVENTION ON
HUMAN RIGHTS

Fourth Edition

JACOBUS VAN DRIJCK, ROBIN G. A. WHITE

D J Harris
M O'Boyle
C Worbrick

LAW OF THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS

 Butterworths

26-Ožu-07 16:02

The European Convention on Human Rights

Achievements, Problems
and Prospects

Steven Greer

26-Ožu-07 16:01

A Practitioner's Guide
to the **European
Convention on
Human Rights**

2nd Edition

Karen Reid

THOMSON

HUMAN RIGHTS
SERIES

Taking a Case to
the European
Court of
Human Rights

PHILIP LEACH

Second Edition

OXFORD

The European Court of Human Rights

1998 – 2006

History, Achievements, Reform

Luzius Wildhaber

President
of the European Court of Human Rights

W. B. Eerdmans, Publishers

MELLAND SCHILL STUDIES IN
international law

Human rights in Europe

A study of the European
Convention on Human Rights

Fourth edition

J. G. Merrills
A. H. Robertson

MELLAND SCHILL STUDIES IN

Florence Rivière

LES OPINIONS SÉPARÉES
DES JUGES
À LA COUR EUROPÉENNE
DES DROITS DE L'HOMME

*Préface de
Frédéric Sudre*

*Professeur, Université de Montpellier I,
Directeur de l'Institut de Droit européen
des droits de l'homme (IDEDH)*

BRUYLANT

**FAIR TRIAL
RIGHTS**

**RICHARD CLAYTON
HUGH TOMLINSON**

REPRINTED FROM
THE LAW OF HUMAN RIGHTS

OXFORD

26-07-07 16:01

OXFORD

**A THEORY OF
INTERPRETATION
OF THE EUROPEAN
CONVENTION ON
HUMAN RIGHTS**

George Letsas

Ján Šikuta
Eva Hubálková

**European Court of Human Rights
Case-Law of the Grand Chamber
1998–2006**

T·M·C·ASSER PRESS

OXFORD

FUNDAMENTAL RIGHTS IN EUROPE

THE ECHR AND ITS MEMBER STATES, 1950—2000

Edited by
Robert Blackburn & Jörg Polakiewicz

OXFORD

INTERNATIONAL HUMAN RIGHTS IN CONTEXT

LAW
POLITICS
MORALS

THIRD EDITION

HENRY J.
STEINER
PHILIP
ALSTON
RYAN
GOODMAN

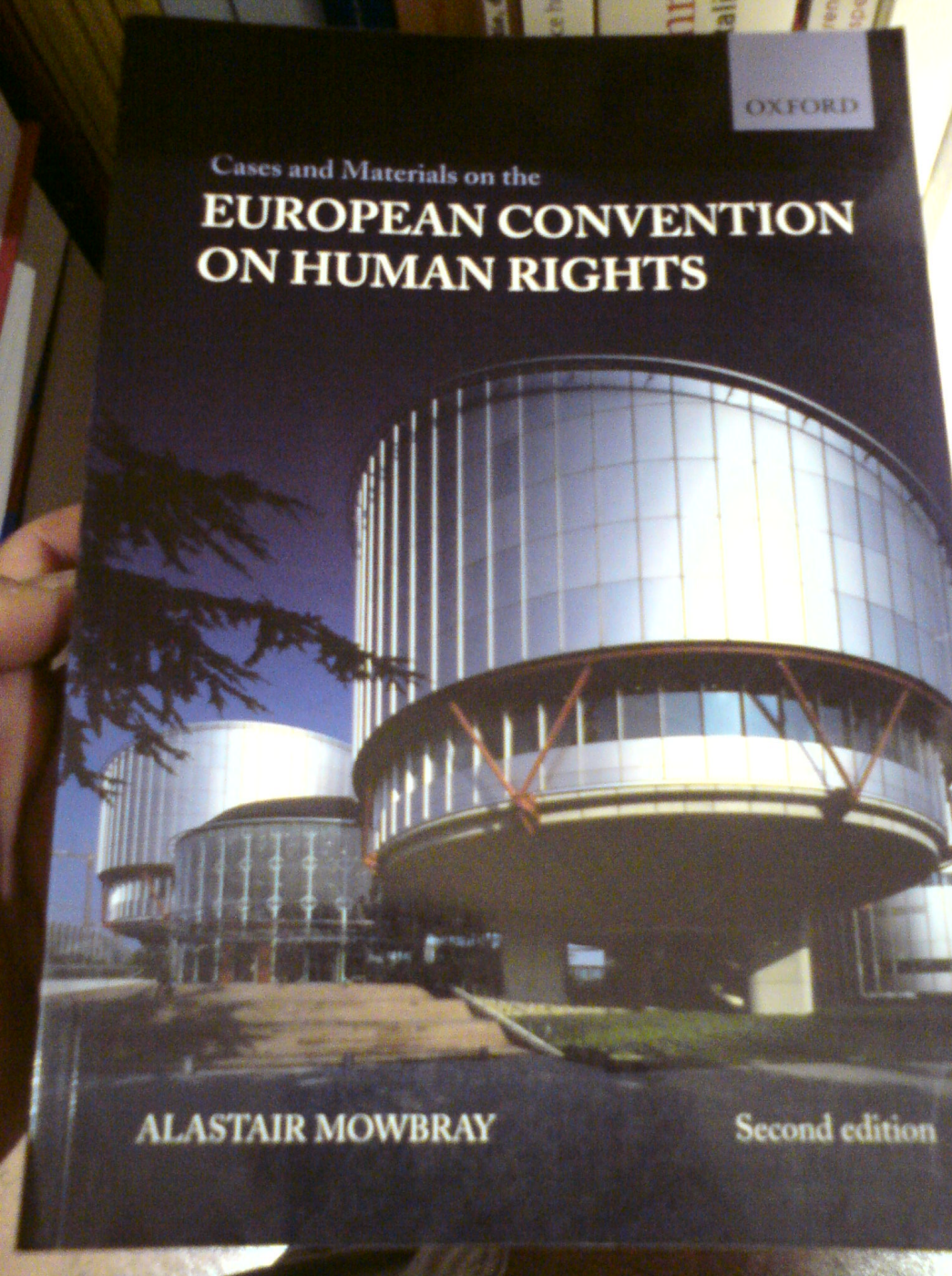

OXFORD

Cases and Materials on the
**EUROPEAN CONVENTION
ON HUMAN RIGHTS**

ALASTAIR MOWBRAY

Second edition

OSNOVNI PRIRUČNI MATERIJAL – ZA ISPIS

- Europska konvencija (hrvatski i engleski tekst)
 - Stranice Ureda zastupnika - <https://uredzastupnika.gov.hr/konvencija-437/437>
 - Stranice Suda - <https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=basictexts&c=>
- Poslovnik Suda (hrvatski i engleski tekst)
 - Stranice Ureda zastupnika: <https://uredzastupnika.gov.hr/europski-sud-za-ljudska-prava/poslovnik-europskog-suda-za-ljudska-prava-508/508>
 - Stranice Suda - <https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=basictexts/rules&c=>
- Obrazac zahtjeva i vodič kroz praksu (hrvatski i engleski tekst)
 - Stranice Ureda zastupnika – <https://uredzastupnika.gov.hr/europski-sud-za-ljudska-prava/kako-podnijeti-zahtjev/436>
 - Stranice Suda - https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants&c=#n1357809352012_pointer

IZVORI NA INTERNETU

- <http://www.echr.coe.int> (engleski/francuski)
 - Službene stranice ESLJP
 - Sudska praksa, izvješća za medije, Temeljni dokumenti, upute za pokretanje postupka
 - Praksa: <https://hudoc.echr.coe.int/> (HUDOC)
 - Statistike: <https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
 - Ročišta po zemljama: <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=hearings&c=#n1347951547702> pointer
- <https://uredzastupnika.gov.hr/> (hrvatski)
 - Prijevodi (nekih) presuda i odluka ESLJP u odnosu na RH
 - Komunicirani predmeti
- <https://www.usud.hr/hr/pregled-prakse-esljp>
 - Ustavni sud – pregled prakse
- <https://www.coe.int/en/web/execution>
 - Stranice odjela za izvršenje odluka ESLJP
- <https://www.coe.int/en/web/portal/home>
 - Glavna stranica Vijeća Europe (opće informacije i aktualnosti, političke inicijative itd.)
- <http://www.coe.int/cepej> (engleski/francuski):
 - stranice CEPEJ-a (Europske komisije za efikasnost pravosuđa) Vijeća Europe

KAKO SE O EUROPSKOM SUDU GOVORI U MEDIJIMA?

- U medijima
 - Jedna perspektiva:
 - <http://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/europski-sud-za-ljudska-prava-donio-je-tri-presude-protiv-hrvatske-za-krsenje-ljudskih-prava---333690.html>
 - <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/europski-sud-hrvatska-mora-platiti-40-000-eura-odstete-obitelji-poginule-afganistanke-madine-6-15121986>
 - Druga perspektiva:
 - <http://www.tportal.hr/vijesti/hrvatska/335390/Sud-u-Strasbourgju-je-samo-fikcija-i-smokvin-list.html>
- Službeno: gdje naći objektivne informacije?
 - Na hrvatskom jeziku?
 - Nove odluke – Ured zastupnika Vlade: <https://uredzastupnika.gov.hr/>
 - Praksa Suda: <https://uredzastupnika.gov.hr/sudska-praksa/148>
 - Na engleskom jeziku?
 - HUDOC: baza slučajeva: <http://hudoc.echr.coe.int>
 - Statistike: <https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
 - Ročišta po zemljama: http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=hearings&c=#n1347951547702_pointer

INTERNETSKI IZVORI

- U medijima
 - Jedna perspektiva:
 - <http://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/europski-sud-za-ljudska-prava-donio-je-tri-presude-protiv-hrvatske-za-krsenje-ljudskih-prava---333690.html>
 - <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/europski-sud-hrvatska-mora-platiti-40-000-eura-odstete-obitelji-poginule-afganistanke-madine-6-15121986>
 - Druga perspektiva:
 - <http://www.tportal.hr/vijesti/hrvatska/335390/Sud-u-Strasbourgu-je-samo-fikcija-i-smokvin-list.html>
- Službeno: gdje naći objektivne informacije?
 - Na hrvatskom jeziku?
 - Nove odluke – Ured zastupnika Vlade: <https://uredzastupnika.gov.hr/>
 - Praksa Suda: <https://uredzastupnika.gov.hr/sudska-praksa/148>
 - Na engleskom jeziku?
 - HUDOC: baza slučajeva: <http://hudoc.echr.coe.int>
 - Statistike: <https://echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=home>
 - Ročišta po zemljama: http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=hearings&c=#n1347951547702_pointer

THE ECHR AND

CROATIA

facts & figures

ZADATAK

- Izaberite slučaj koji ćete predstaviti na našem sljedećem sastanku!

The background features a dark blue gradient with several white circular patterns. On the left, a large circular scale is visible, with numerical markings from 150 to 260. Other smaller circles and dashed lines are scattered across the background, creating a technical or scientific aesthetic.

OPĆA PITANJA KONVENCIJE

VIJEĆE EUROPE I LJUDSKA PRAVA
NAČELA KONVENCIJE I PRAVILA TUMAČENJA
PRAVNA SNAGA, PODRUČJE PRIMJENE I VAŽENJE
KONVENCIJA U HRVATSKOJ

O POVIJESTI VIJEĆA EUROPE I IDEJI ČUVANJA ZAJEDNIČKOG NASLJEĐA

- Winston Churchill, 1942.: “United States of Europe”:
 - *...I trust that the European family may act unitedly as one under a Council of Europe... I look forward to a United States of Europe ... barriers minimised ... unrestricted travel*
- Statut - London 1949.
- zadaća, tijela, zastava, himna?
 - zadaća: promicati principe demokracije, ljudskih prava i vladavine prava;
 - tijela: Vijeće ministara i Parlamentarna skupština;
 - zastava (1955.);
 - himna (Karajanov aranžman Ode radosti);

ZADACI VIJEĆA EUROPE

- osiguranje jedinstva kontinenta i stvaranje osjećaja zajedničkog identiteta
- čuvanje temeljnih vrijednosti:
 - demokracija
 - ljudska prava
 - vladavina prava (*rule of law*)
 - tolerantno i civilizirano društvo
- demokratska savjest Europe – standardi
- područja od posebnog interesa:
 - rasizam, netolerancija, zaštita manjina, zaštita prava djece, borba protiv korupcije, droga i kriminaliteta

ZADACI?

- Pogledati video snimku jednog ročišta – o čemu se radilo? Impresije?
- Istražiti predmete u HUDOC-u, izabrati jedan predmet (RH/ostali), opisati ga na kolegiju
- Razmisliti o svojoj ispitnoj prezentaciji

ČLANICE COE - ECHR

EU kao članica?

Rusija

EK

	Država	datum
1	Albania	2.10.1996
2	Andorra	22.1.1996
3	Armenia	25.1.2001
4	Austria	3.9.1958
5	Azerbaijan	25.1.2001
6	Belgium	14.6.1955
7	Bosnia & Hercegovina	24.4.2002
8	Bulgaria	7.1.1997
9	Croatia	5.11.1997
10	Cyprus	6.10.1962
11	Czech Republic	18.3.1992
12	Denmark	13.4.1953
13	Estonia	16.4.1996
14	Finland	10.5.1990
15	France	3.5.1974
16	Georgia	20.5.1999
17	Germany	5.12.1952
18	Greece	28.11.1974
19	Hungary	5.11.1992
20	Iceland	29.6.1953
21	Ireland	25.2.1953
22	Italy	26.10.1955

23	Latvia	27.06.1997
24	Liechtenstein	08.09.1982
25	Lithuania	20.06.1995
26	Luxembourg	03.09.1953
27	Malta	23.01.1967
28	Monaco	05.10.2004
29	Montenegro	11.05.2007
30	Moldova	12.09.1997
31	Netherlands	31.08.1954
32	Norway	15.1.1952
33	Poland	5.01.1993
34	Portugal	09.11.1978
35	Romania	25.06.1994
36	Russia	05.05.1998
37	San Marino	22.03.1989
38	Slovak Republic	18.03.1992
39	Slovenia	28.06.1994
40	Spain	04.10.1979
41	Serbia	03.04.2003
42	Sweden	04.02.1952
43	Switzerland	28.11.1974
44	Macedonia	10.04.1997
45	Turkey	18.05.1954
46	Ukraine	11.09.1997
47	United Kingdom	08.03.1951

700,000,000 ljudi

NOVOSTI

- Ulazak Kosova u Vijeće Europe do kraja 2023.?

Politics

Ministerial Committee of the Council of Europe accepts Kosovo's application for membership

by EWB 25. 04. 2023.

Council of Europe; Photo: Council of Europe

STRASBOURG – The Ministerial Committee of the Council of Europe, which represents the 46 member states, in an extraordinary meeting, with more than two-thirds of the votes on Monday, has taken the decision to consider the request for membership of the Republic of Kosovo.

“With 33 votes in favour, seven against and five abstentions, CoE Committee of Ministers accepted Kosovo’s membership application and initiated the accession process by requesting PACE to prepare an opinion on membership”, Kosovo ambassador to Brussels Agon Bajrami announced on Twitter.

POVIJEST EUROPSKE KONVENCIJE

- Konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (Europska konvencija)
 - donesena 4.11.1950. u Rimu; stupila na snagu u rujnu 1953.
 - učinkovita zaštita prava iz Povelje UN-a i Univerzalne deklaracije;
 - dva dijela:
 - katalog ljudskih prava i sloboda;
 - mehanizam zaštite u slučaju povrede prava;
 - evolucija EK:
 - 16 protokola (15. protokol posljednji ratificiran)
 - 1, 4, 6, 7: nova prava
 - 9: mogućnost pokretanja postupka od strane pojedinaca;
 - 11: revizija mehanizma zaštite (jednostruki kolosijek) - 98;
 - 12: opća zabrana diskriminacije
 - 13: bezuvjetno ukidanje smrtne kazne
 - 14: nova reforma mehanizama zaštite
 - *15: supsidijarnost i sloboda procjene (margin of appreciation)*
 - *16: pravo najviših sudova da zatraže savjetodavno mišljenje*

Protocols to the Convention

PROTOKOLI

No. P.	Signature	Place	Entry in force	Additional rights	ETS No.	Notes
(1)	20.03.1952	Paris	18.05.1954	property, etc.	009	also called 1st P
2	06.05.1963	Strasbourg	21.09.1970	advisory opinions	044	replaced by P 11
3	06.05.1963	Strasbourg	21.09.1970	amended Art. 29, 30, 34	045	replaced by P 11
4	16.09.1963	Strasbourg	02.05.1968	freedom of movement	046	1) original text 2) amended by P 11
5	20.01.1966	Strasbourg	20.12.1971	amended Art 22, 40	055	replaced by P 11
6	28.04.1983	Strasbourg	01.03.1985	abolition of the death penalty	114	
7	22.11.1984	Strasbourg	01.11.1988	ne bis in idem	117	1) original text 2) amended by P 11
8	19.03.1985	Vienna	01.01.1990	Commission	118	replaced by P 11
9	06.11.1990	Rome	01.01.1994	Cases submitted directly to Court	140	repealed by P 11
10	25.03.1992	Basel	-	Art. 32 § 1	146	repealed by P 11
11	11.05.1994	Strasbourg	01.11.1998	single Court	155	Protocol of reforms
12	04.11.2000	Rome	-	discrimination	177	
13	03.05.2002	Vilnius	01.07.2003	abolition of the death penalty in all circumstances	187	
14	13.05.2004	Strasbourg	01.06.2010	control system of the Convention	194	Protocol of reforms
15	24.06.2013	Strasbourg	01.08.2021	principle of subsidiarity & margin of appreciation	213	Protocol of reforms
16	02.10.2013	Strasbourg	01.08.2018	advisory opinions	214	

Over the last 50 years additional protocols have been repealed, integrated into the Convention or replaced, and today, the text of the ECHR contains the basic version as amended by Protocol 11 and 14, and 8 other protocols : the Additional Protocol (also called "Protocol No. 1") and Protocols Nos. 4, 6, 7, 12, 13, 15 and 16.

EUROPSKA KONVENCIJA I NOVI PRISTUP LJUDSKIM PRAVIMA

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

- do II svjetskog rata: zaštita ljudskih prava kao stvar suverene volje države
- Organizacija UN
 - Povelja:
 - obveza država da štite ljudska prava
 - Univerzalna deklaracija
 - katalog prava
 - Paktovi
 - o građanskim i političkim pravima
 - o gospodarskim i socijalnim pravima
- Vijeće Europe
 - Čl. 1. – jamstvo zaštite ljudskih prava
 - Mogućnost individualnih aplikacija
 - Postupno stvaranje obuhvatnog mehanizma zaštite

ČLANAK 1.

Obveza na poštovanje ljudskih prava

Visoke ugovorne stranke osigurat će svakoj osobi pod svojom jurisdikcijom prava i slobode određene u odjeljku I. ove Konvencije.

Article 1

The High Contracting Parties shall secure to everyone within their jurisdiction the rights and freedoms defined in Section I of this Convention.

POLITIČKI KONTEKST KONVENCIJE

- **Kontekst iz razdoblja nastanka**
 - tradicionalno poimanje suverenosti uz želju za jačanjem kohezije
 - iskustvo borbe protiv fašizma
 - blokovska podjela i strah od komunističkog totalitarizma
- **Kontekst iz razdoblja tranzicije**
 - nagli porast broja članica
 - pristup država Središnje i Istočne Europe, bivših sovjetskih republika i Rusije
 - sistemski problemi funkcioniranja pravnih sustava mnogih država članica
 - jačanje uloge Europske unije

Article 44 .

Only the High Contracting Parties and the Commission shall have the right to bring a case before the Court.

Article 25

(1) The Commission may receive petitions addressed to the Secretary-General of the Council of Europe from any person, non-governmental organisation or group of individuals claiming to be the victim of a violation by one of the High Contracting Parties of the rights set forth in this Convention, provided that the High Contracting Party against which the complaint has been lodged has declared that it recognises the competence of the Commission to receive such petitions. Those of the High Contracting Parties who have made such a declaration undertake not to hinder in any way the effective exercise of this right.

(2) Such declarations may be made for a specific period.

(3) The declarations shall be deposited with the Secretary-General of the Council of Europe who shall transmit copies thereof to the High Contracting Parties and publish them.

(4) The Commission shall only exercise the powers provided for in this Article when at least six High Contracting Parties are bound by declarations made in accordance with the preceding paragraphs.

1950

KONVENCIJSKI SUSTAV ZAŠTITE DO 1998.

- Prvo razdoblje (1954.-1998.)
 - dvostruki kolosijek:
 - **Komisija** kao filter za dopustivost zahtjeva
 - **Sud** – odlučuje o dopustivim zahtjevima
 - Statistika
 - > 29.000 tužbi izneseno pred Komisiju od njenog osnivanja 1954.
 - cca 580 presuda Suda od njegovog osnivanja 1959.
 - Intenziviranje aktivnosti Suda:
 - prvi slučaj: *Lawless* (1. srpnja 1961. - presuda)
 - drugi: *De Becker* 1962
 - treći -- pet godina iza toga
 - 1995.: više slučajeva nego u 20 g. prije toga (1959. do 1979.)

CASE OF LAWLESS v. IRELAND (No. 3)

AFFAIRE DE BECKER c. BELGIQUE

CASE OF WEMHOFF v. GERMANY

CASE OF NEUMEISTER v. AUSTRIA

PRVA EVOLUCIJA KONVENCIJSKOG MEHANIZMA ZAŠTITE PROTOKOL 11 UZ EUROPSKU KONVENCIJU

- ukidanje dvostrukog kolosijeka: Komisija i Europski sud
 - funkcija filtriranja slučajeva s 'političkog' tijela prebačena na 'pravosudno'
 - Komisija: ugledni pravici imenovani od strane Vijeća ministara
 - isto tijelo odlučuje o dopustivosti i o meritumu zahtjeva
- mogućnosti individualne peticije za sve -- nemogućnost optiranja protiv obraćanja pojedinaca Sudu
 - do 1998: mogućnost da se ne ratificira Protokol 9 i time onemogućiti individualne peticije

OBUJAM RADA SUDA I RAZLOZI ZA DONOŠENJE PROTOKOLA 11

- rast broja članica & broja slučajeva:
 - 1981.- 404 zahtjeva
 - 1985. - 596 zahtjeva; 11 presuda
 - 1993. – 2037 zahtjeva
 - 1995. - 3.480 zahtjeva; 87 presuda
 - 1997. – otvoreno 12.000 spisa
- prosječno trajanje postupka u 2000: **5 godina**
 - Sud krši pravo na postupak u razumnom roku?
 - 11. svibnja 1994. usvojen P11
 - stupanje na snagu: 1. g. nakon ratifikacije
1. studeni 1998. godine.

PREMA DRUGOJ EVOLUCIJI: RAZLOZI ZA DONOŠENJE PROTOKOLA 14

- **uspjeh sustava, ali...**
 - do P11 (1959-1998)
38.389 odluka (presuda i zaključaka) u 40 g.
 - od 1998. do 2003: 61.633 odluka u 5 godina
- **... nastavak rasta:**
 - 1997. – otvoreno 12.000 spisa
 - 2003. – 39.000 zahtjeva, 65.000 predmeta u radu
 - 2004. – 44.000 zahtjeva; 78.000 predmeta u radu
 - 2005 – 45.500 zahtjeva
 - 2006 – 50.500 zahtjeva
 - 2007 – 92.000 predmeta u radu

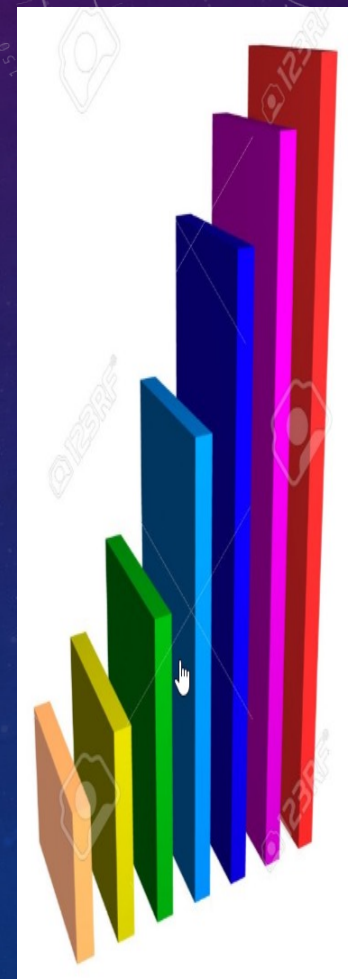
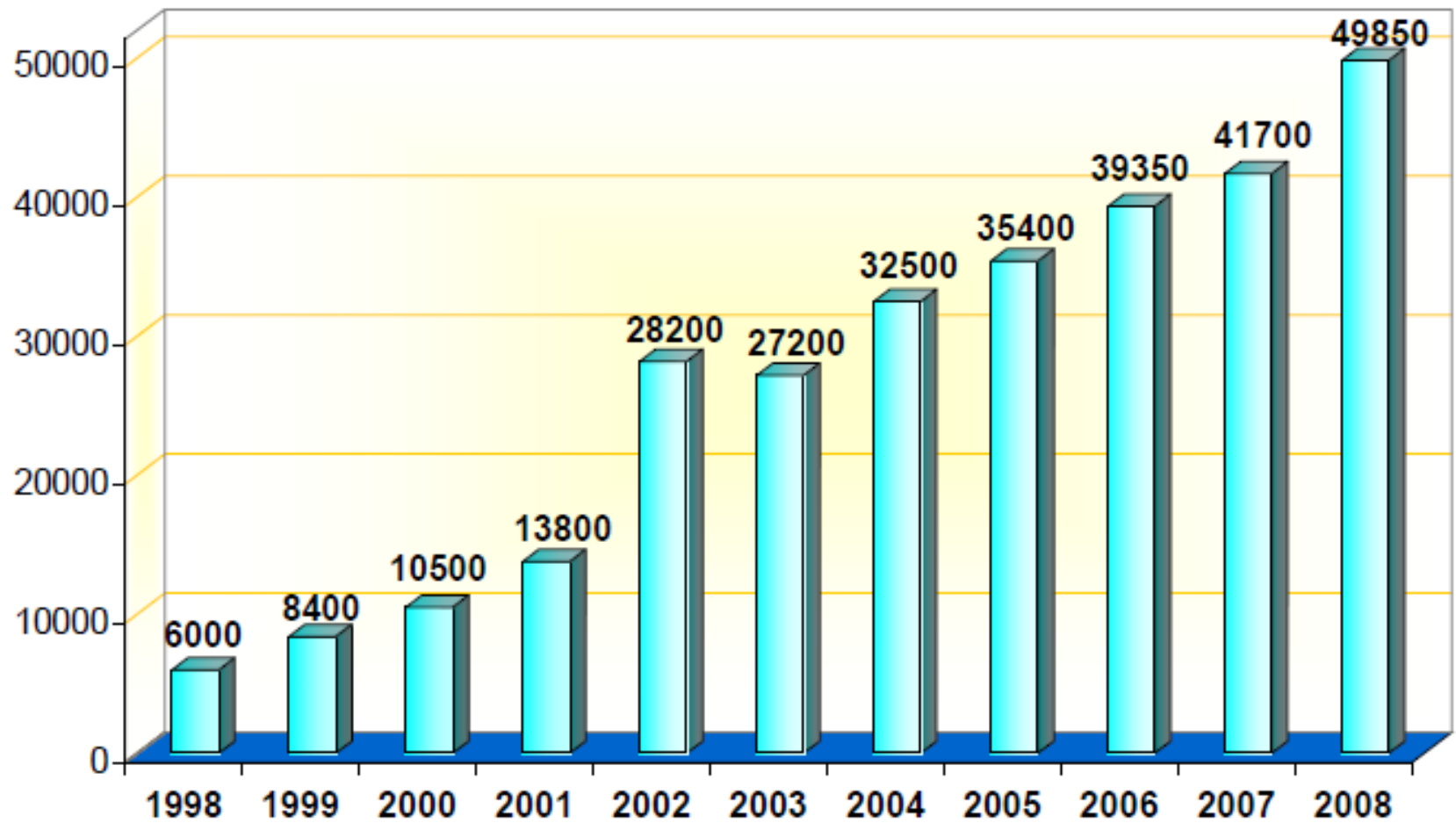

Chart 1

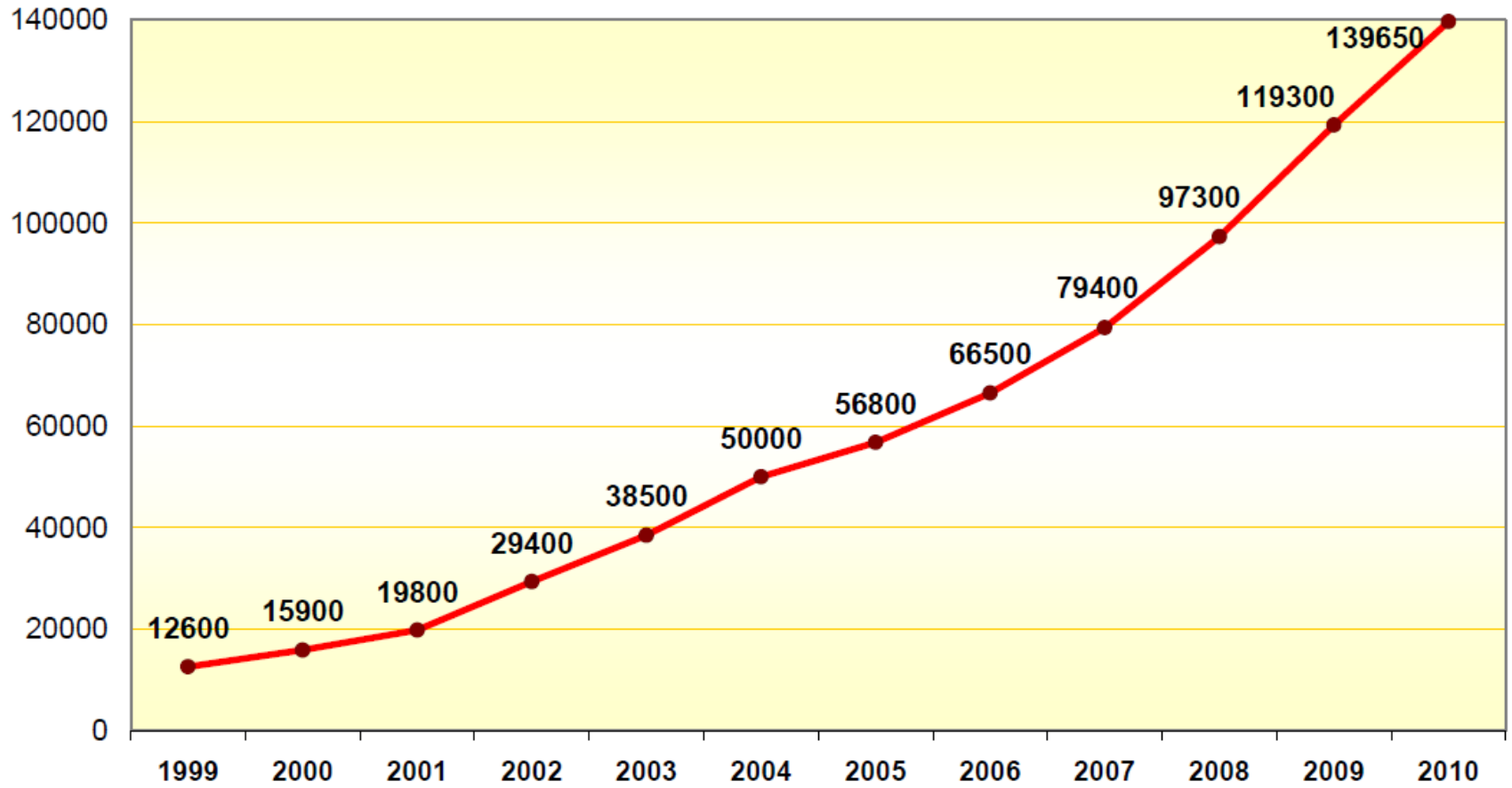
Applications allocated to a judicial formation per year

CI

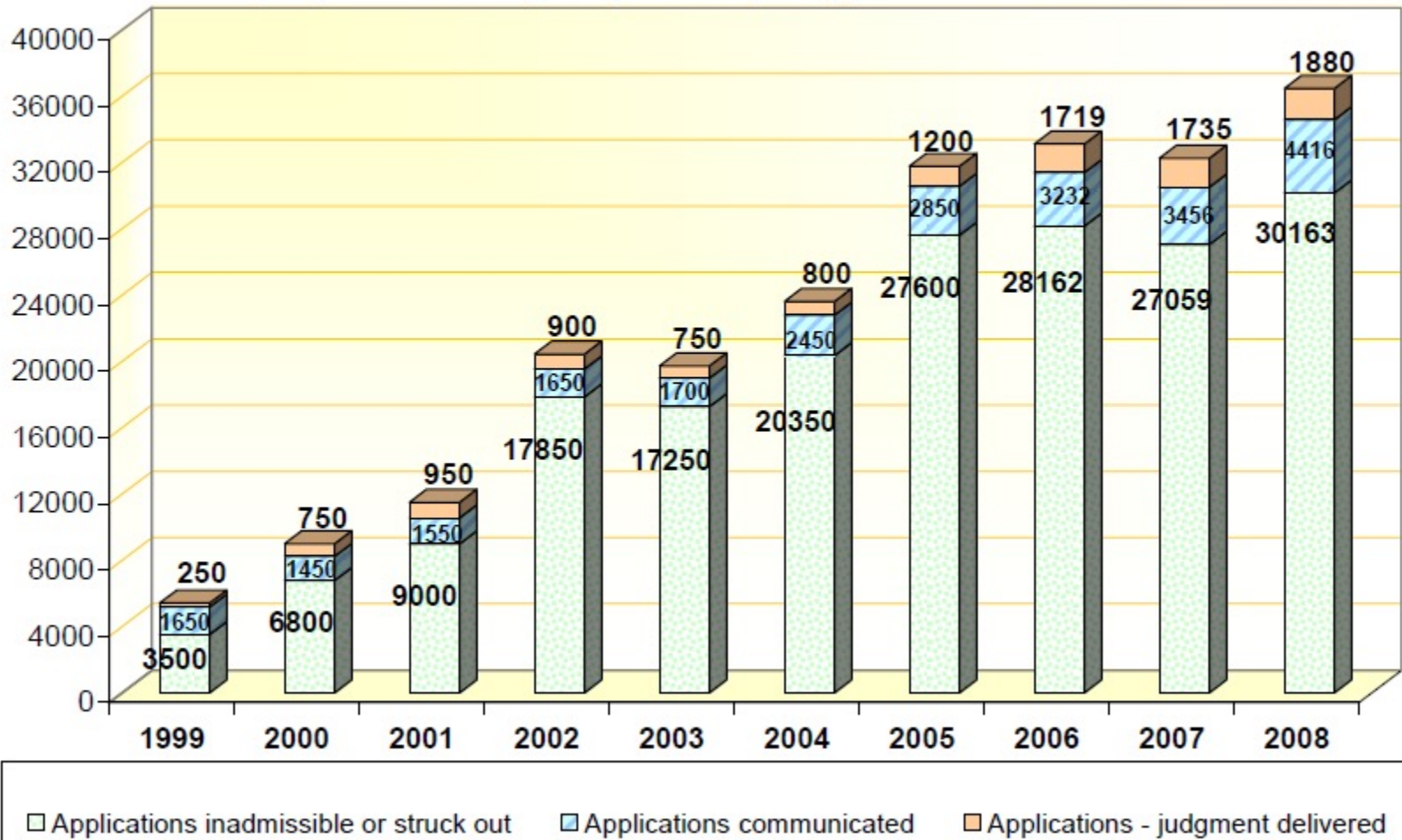
Chart 2

Applications pending before a judicial formation

Processing of applications

Chart 5 Major procedural steps in processing of applications

DRUGA EVOLUCIJA MEHANIZMA ZAŠTITE

- **Protokol 14**
 - 2004: donesen
 - 2010: stupio na snagu
 - bitne reforme u sastavu i načinu rada suda
 - filtriranje predmeta
 - mandati
 - sudac-pojedinac
 - proširenje nadležnosti vijeća
 - izvršenje odluka Suda
 - pristup EU Konvenciji (?!)
- Protokol 14bis (2009)

DE EN FR IT RU

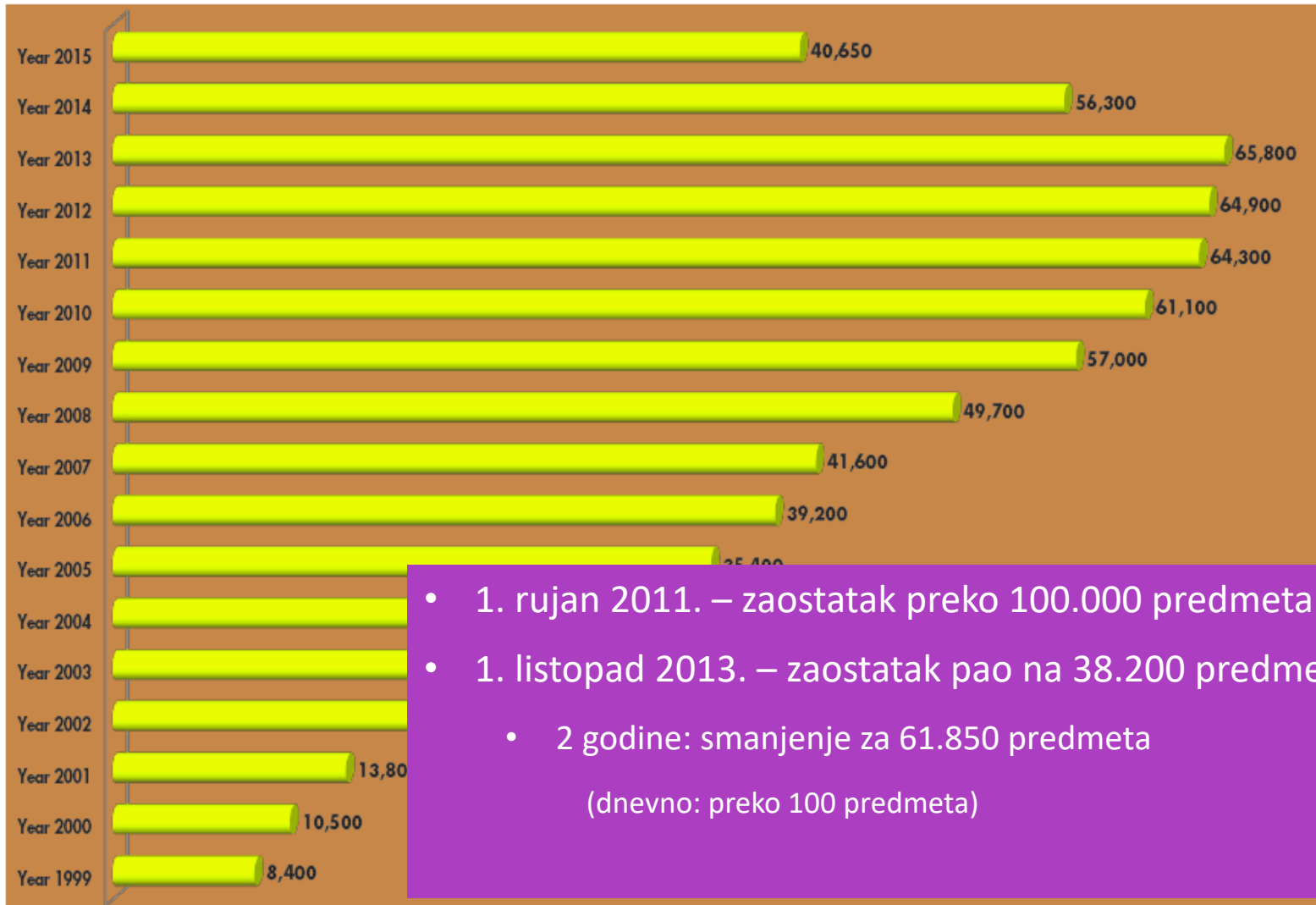
This Protocol aims to make the changes such as the introduction of a new admissibility criterion, the treatment of repetitive cases or clearly inadmissible cases, for a more satisfactory operation of the European Court of Human Rights.

Under the Protocol the Committee of Ministers will be empowered, if it decides by a two-thirds majority to do so, to bring proceedings before the Court where a State refuses to comply with a judgment. The Committee of Ministers will also have a new power to ask the Court for an interpretation of a judgment. This is to assist the Committee of Ministers in its task of supervising the execution of judgments and particularly in determining what measures may be necessary to comply with a judgment.

Other measures in the Protocol include changing the judges' term of office to a single, nine year term, and a provision allowing the accession by the European Union to the Convention.

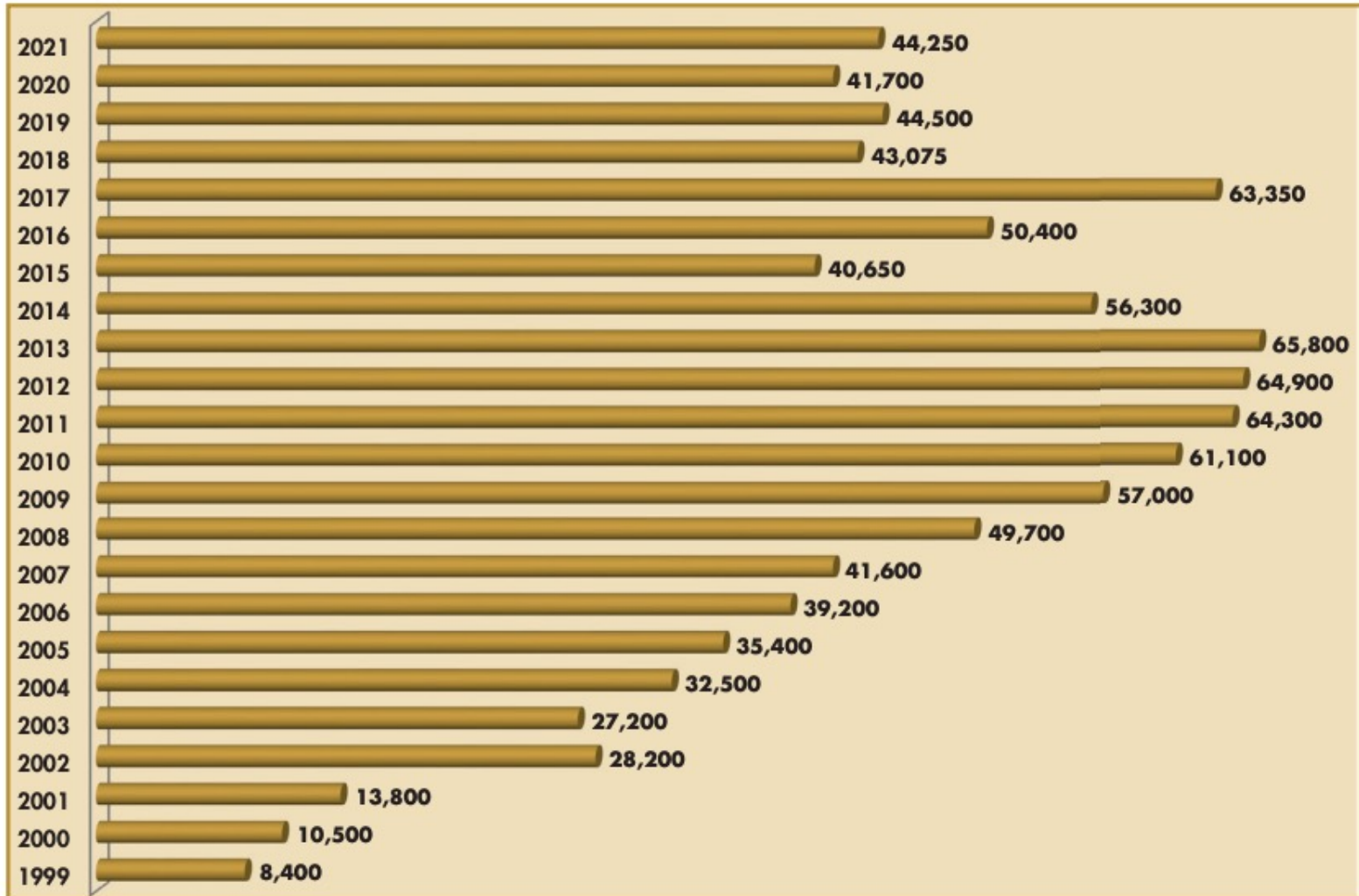
on 31 December 2015

Applications allocated to a judicial formation

- 1. rujan 2011. – zaostatak preko 100.000 predmeta
- 1. listopad 2013. – zaostatak pao na 38.200 predmeta
 - 2 godine: smanjenje za 61.850 predmeta
(dnevno: preko 100 predmeta)

on 31 December 2021

The background is a dark blue gradient with a starry texture. It features several abstract circular elements: a large scale on the left with numbers from 150 to 260, and several smaller circles with arrows indicating clockwise or counter-clockwise rotation. The main title is centered in white, bold, sans-serif font.

POJEDINE DRŽAVA U PRAKSI EUROPSKOG SUDA

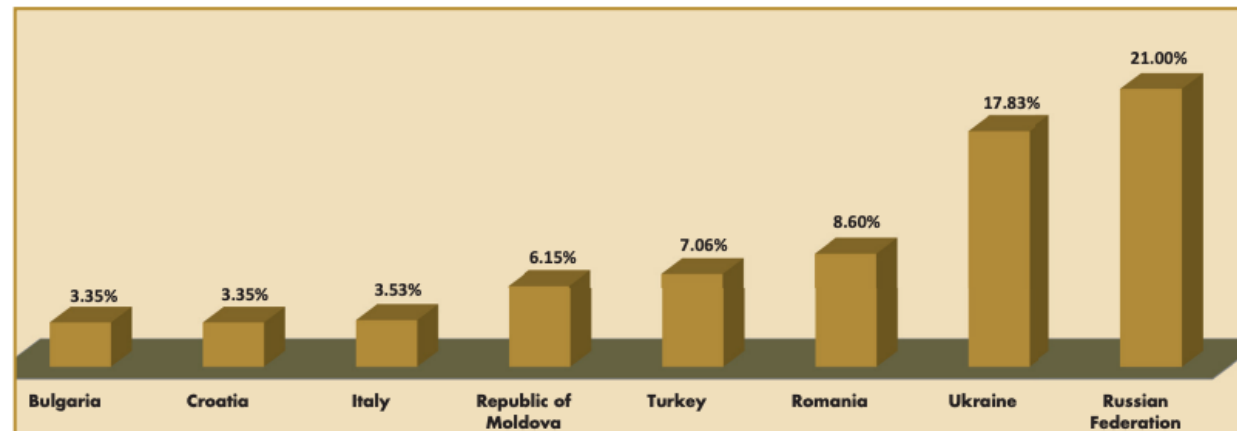
GRAFIČKI PRIKAZI I STATISTIKE

[WEB](#)

Judgments by State

Almost half the judgments concerned 3 of the 47 member States, namely the Russian Federation (232), and Ukraine (197) and Romania (95). Nearly a quarter of all the judgments delivered by the Court concerned the Russian Federation.

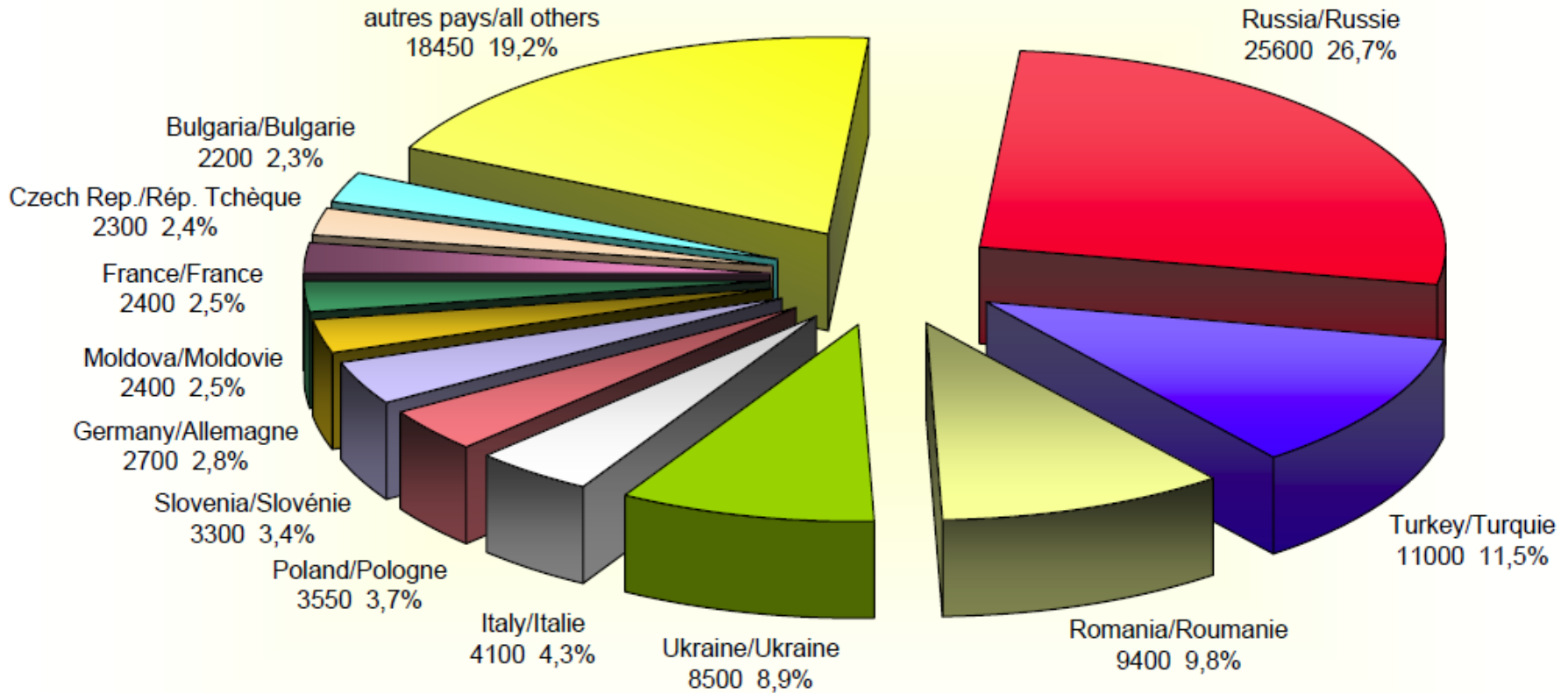
Of the total number of judgments delivered in 2021, the Court found at least one violation of the Convention by the respondent State in 84% of the cases.

Since the Court was established in 1959, the Court has delivered 24,511 judgments. More than a third of them have concerned 3 member States: Turkey (3,820), the Russian Federation (3,116) and Italy (2,466).

**EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPEENNE DES DROITS DE L'HOMME**

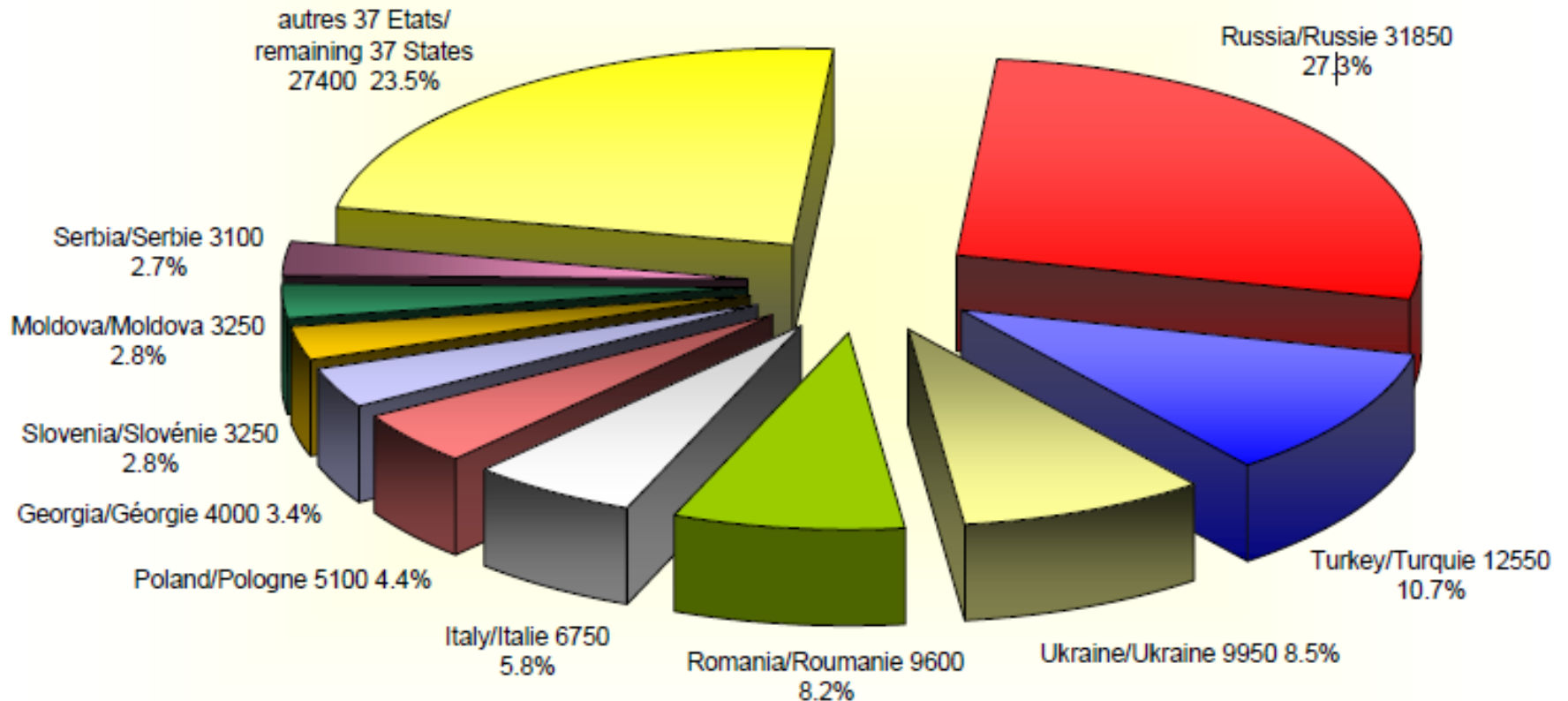
**PENDING CASES ALLOCATED TO A JUDICIAL FORMATION
AFFAIRES PENDANTES DEVANT UNE FORMATION JUDICIAIRE**
01/11/2008

**Total number of pending cases: 95,900
Nombre total des affaires pendantes : 95 900**

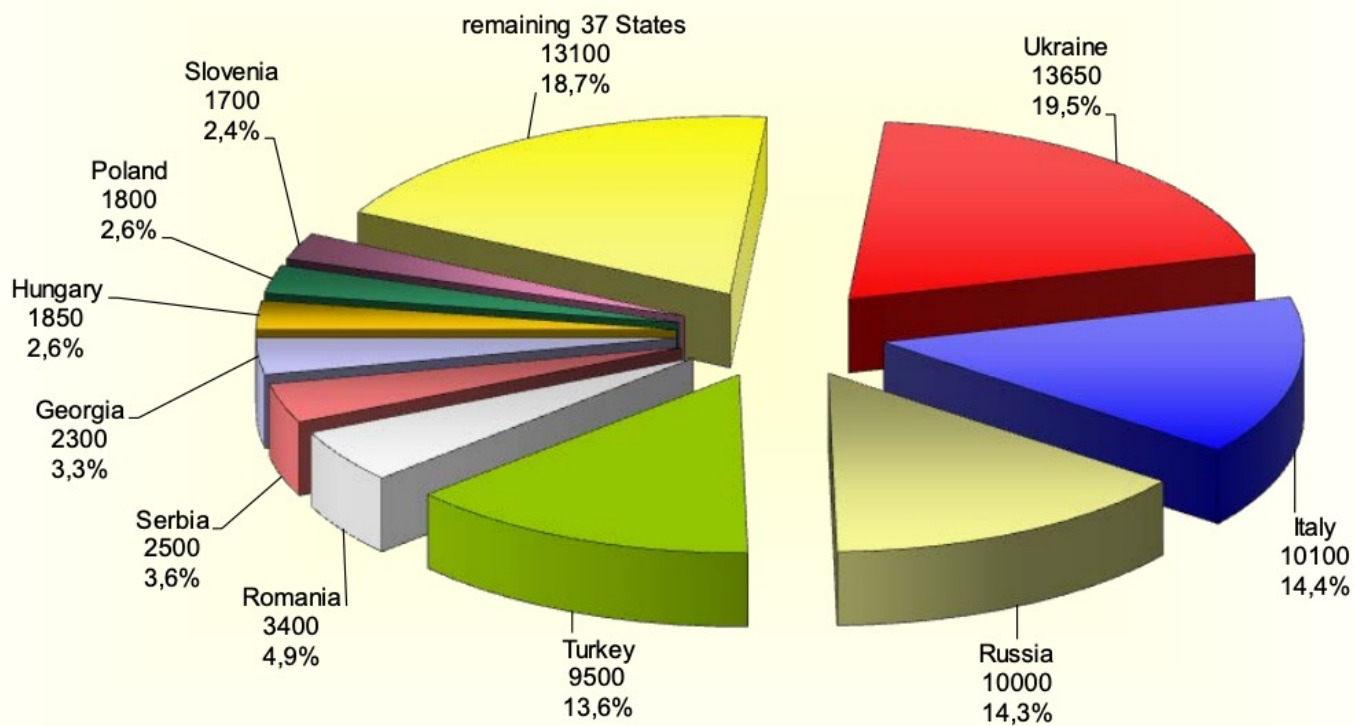
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPEENNE DES DROITS DE L'HOMME

PENDING APPLICATIONS ALLOCATED TO A JUDICIAL FORMATION
REQUÊTES PENDANTES DEVANT UNE FORMATION JUDICIAIRE
01/11/2009

Total number of pending applications: 116,800
Nombre total des requêtes pendantes : 116 800

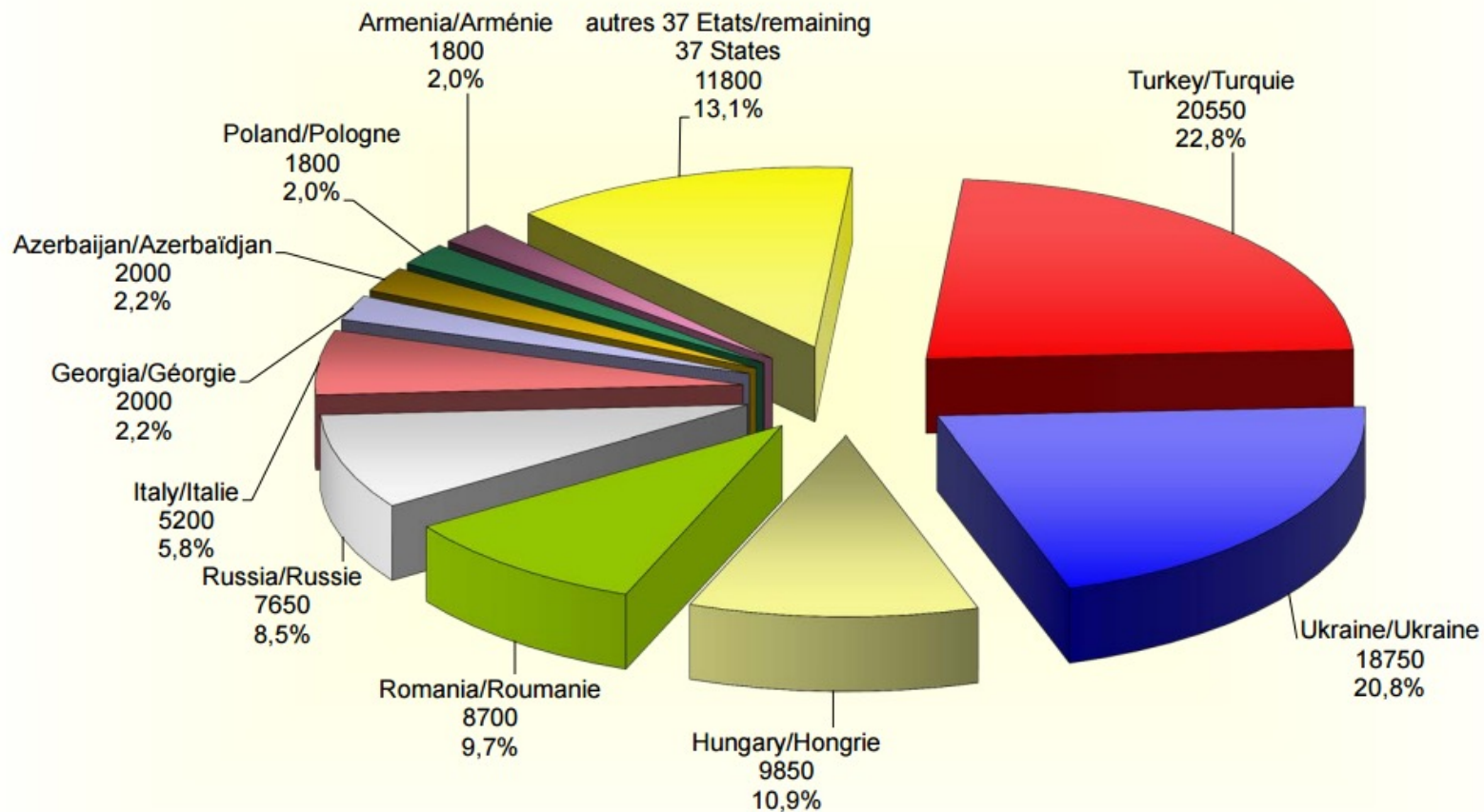
2014

Total number of pending applications: 69,900

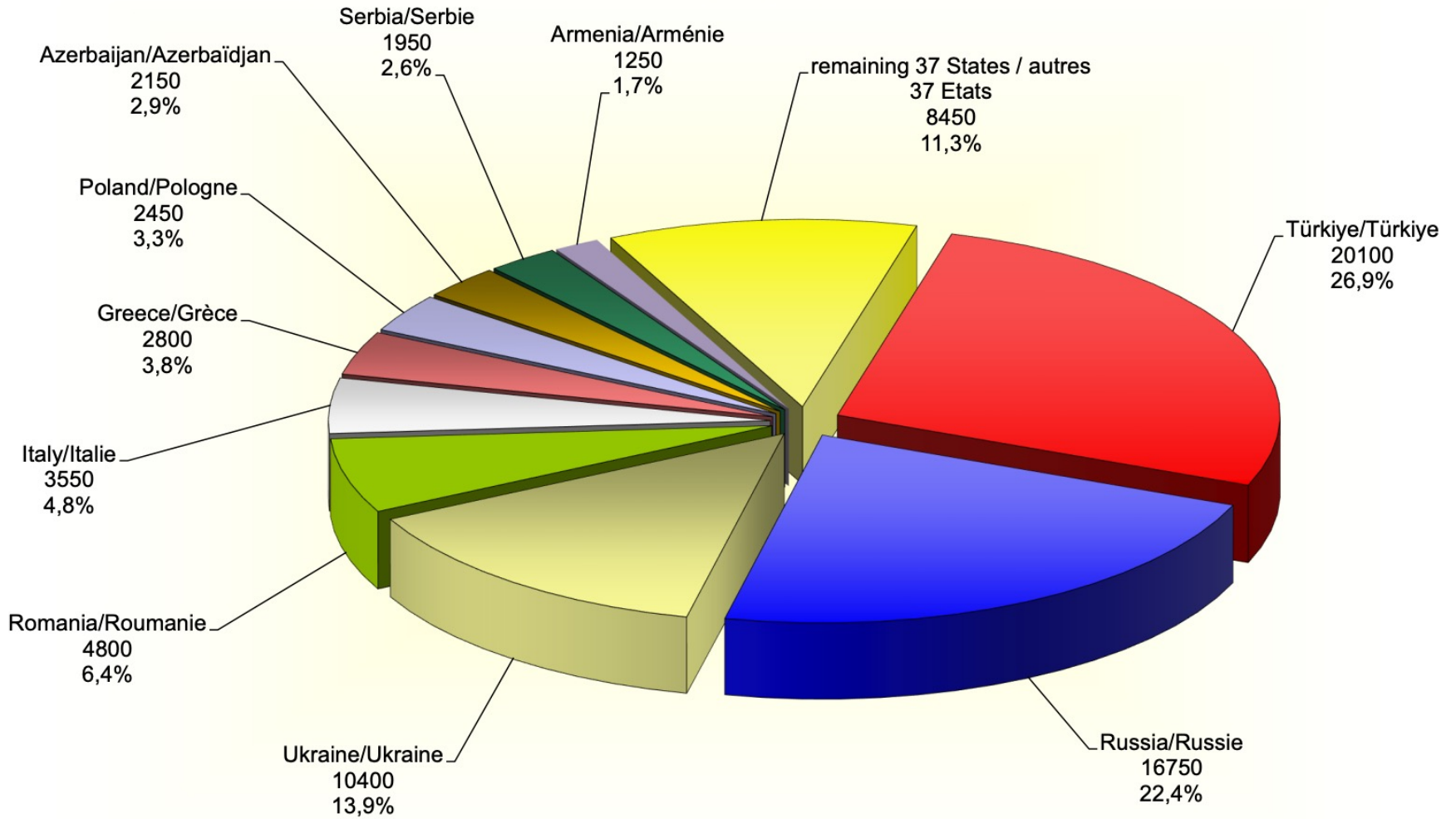
**PENDING APPLICATIONS ALLOCATED TO A JUDICIAL FORMATION
REQUÊTES PENDANTES DEVANT UNE FORMATION JUDICIAIRE**

31/03/2017

**Total number of pending applications: 87,850
Nombre total des requêtes pendantes : 87 850**

PENDING APPLICATIONS ALLOCATED TO A JUDICIAL FORMATION
REQUÊTES PENDANTES DEVANT UNE FORMATION JUDICIAIRE
31/12/2022

Total number of pending applications: 74,650
Nombre total des requêtes pendantes : 74 650

Table 2 Applications allocated per Contracting State and population

State	Applications allocated to a judicial formation				Population (1000)				Allocated/population (10000)			
	2005	2006	2007	2008	1.1.2005	1.1.2006	1.1.2007	1.1.2008	2005	2006	2007	2008
Albania	45	52	55	75	3127	3127	3153	3170	0,14	0,17	0,17	0,24
Andorra	5	8	4	1	75	75	80	83	0,67	1,07	0,50	0,12
Armenia	110	98	614	106	3216	3216	3226	3230	0,34	0,30	1,90	0,33
Austria	298	344	329	373	8207	8266	8299	8332	0,36	0,42	0,40	0,45
Azerbaijan	175	221	708	334	8388	8388	8533	8630	0,21	0,26	0,83	0,39
Belgium	173	107	122	166	10446	10511	10585	10670	0,17	0,10	0,12	0,16
Bosnia and Herzegovina	209	243	705	971	3842	3842	3884	3843	0,54	0,63	1,82	2,53
Bulgaria	820	748	818	890	7761	7719	7679	7640	1,06	0,97	1,07	1,16
Croatia	553	640	558	608	4444	4443	4441	4435	1,24	1,44	1,26	1,37
Cyprus	66	56	63	66	749	766	779	795	0,88	0,73	0,81	0,83
Czech Republic	1267	2466	806	721	10221	10251	10287	10381	1,24	2,41	0,78	0,69
Denmark	72	68	45	73	5411	5427	5447	5476	0,13	0,13	0,08	0,13
Estonia	165	184	153	169	1348	1345	1342	1341	1,22	1,37	1,14	1,26
Finland	243	262	268	276	5237	5256	5277	5301	0,46	0,50	0,51	0,52
France	1821	1831	1553	2724	62519	62886	63392	63753	0,29	0,29	0,24	0,43
Georgia	72	105	162	1771	4361	4361	4400	4382	0,17	0,24	0,37	4,04
Germany	1592	1601	1483	1572	82501	82438	82315	82222	0,19	0,19	0,18	0,19
Greece	365	371	384	416	11083	11125	11172	11215	0,33	0,33	0,34	0,37
Hungary	644	423	529	425	10098	10077	10066	10045	0,64	0,42	0,53	0,42
Iceland	6	12	9	7	294	300	308	314	0,20	0,40	0,29	0,22
Ireland	45	40	45	48	4109	4209	4315	4420	0,11	0,10	0,10	0,11
Italy	847	931	1353	1824	58462	58752	59131	59618	0,14	0,16	0,23	0,31
Latvia	233	268	232	248	2306	2295	2281	2271	1,01	1,17	1,02	1,09
Liechtenstein	4	1	5	8	35	35	35	35	1,16	0,29	1,42	2,26
Lithuania	267	204	226	255	3425	3403	3385	3366	0,78	0,60	0,67	0,76
Luxembourg	28	32	34	35	455	460	476	484	0,62	0,70	0,71	0,72
Malta	13	16	18	12	403	404	408	411	0,32	0,40	0,44	0,29
Moldova	594	517	889	1147	3604	3604	3581	3573	1,65	1,43	2,48	3,21
Monaco	1	4	10	5	32	32	32	32	0,31	1,25	3,13	1,56
Montenegro	-	13	95	156	-	-	651	628	-	-	1,46	2,49
Netherlands	410	397	366	385	16306	16334	16358	16404	0,25	0,24	0,22	0,23
Norway	58	70	63	79	4606	4640	4681	4737	0,13	0,15	0,13	0,17
Poland	4563	3975	4202	4369	38174	38157	38126	38116	1,20	1,04	1,10	1,15
Portugal	221	215	134	151	10529	10570	10599	10618	0,21	0,20	0,13	0,14
Romania	3103	3310	3168	5242	21659	21610	21565	21529	1,43	1,53	1,47	2,43
Russia	8069	10132	9493	10146	143821	143821	142221	142009	0,56	0,70	0,67	0,71

1959-2022

	DRŽAVA	UKUPNO PRESUDA	POVREDA	BEZ POVREDE	NAGODBA	OSTALO
1	Türkiye	3.900	3.458	100	219	123
2	Russian Federation	3.500	3.317	121	18	44
3	Italy	2.493	1.915	81	355	142
4	Ukraine	1.840	1.800	23	4	13
5	Romania	1.754	1.541	91	48	74
6	Poland	1.254	1.057	137	42	18
7	France	1.087	785	200	64	38
8	Greece	1.082	969	45	20	48
9	Bulgaria	801	723	52	5	21
10	Hungary	649	612	21	6	10
11	Republic of Moldova	575	492	44	5	34
12	United Kingdom	567	329	146	69	23
13	Croatia	506	406	66	27	7
14	Slovak Republic	422	378	13	22	9
15	Austria	408	286	81	24	17
16	Slovenia	377	346	24	4	3
17	Portugal	373	285	23	56	9
18	Germany	363	202	133	13	15
19	Belgium	298	211	53	18	16
20	Azerbaijan	274	263	3	2	6
21	Lithuania	250	173	58	13	6
22	Czech Republic	246	197	27	13	9
23	Serbia	244	217	19	1	7
24	Switzerland	223	131	84	5	3
25	Spain	206	143	56	3	4
26	Finland	192	142	36	9	5
27	North Macedonia	191	168	15	3	5
28	Netherlands	177	98	51	16	12
29	Armenia	174	163	6		5
30	Latvia	164	130	29	3	2
31	Sweden	157	62	62	28	5
32	Georgia	143	118	21	1	3
33	Malta	138	106	20		12
34	Bosnia Herzegovina	115	108	7		
35	Albania	94	78	7	2	7
36	Cyprus	92	76	9	3	4
37	Norway	72	45	27		
38	Montenegro	71	65	4		2
39	Estonia	68	49	17	1	1
40	Denmark	65	22	31	11	1
41	Luxembourg	52	37	12	3	
42	Ireland	41	25	11	1	4
43	Iceland	39	27	8	3	1
44	San Marino	22	14	5	2	1
45	Liechtenstein	10	8	2		
46	Andorra	9	4	3	1	1
47	Monaco	4	3	1		
	Sub-total		21,784	2,085	1,143	770
	TOTAL ⁴			25,674		

RANG-LISTA PO DRŽAVAMA 1959-2022

- Turska, Rusija, Italija, Ukrajina, Rumunjska, Poljska – 6 država s više od 1.000 presuda s utvrđenim povredama ljudskih prava
 - 14.700 (57%) od 25,600 presuda
 - 13.100 (60%) od 21,784 povreda
- Tranzicijske države istoka kao žarišta
 - V. i Bugarska, Mađarska, Slovačka, ex-Yu države
- Hrvatska: 13. od 47 (12. od 46)
 - S obzirom na stanovništvo: cca 30-ta
 - V. Broj stanovnika [u Europi po zemljama](#)

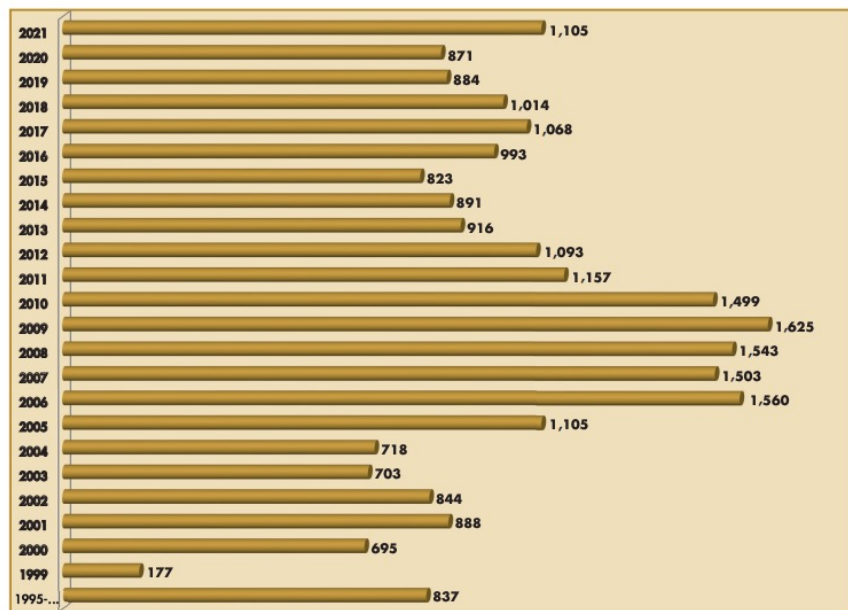
Judgments delivered by the Court

In recent years the Court has concentrated on examining complex cases, and has decided to join certain applications which raise similar legal questions so that it can consider them jointly.

A single judgment may therefore encompass a number of applications.

In 2021 the Court delivered 1,105 judgments concerning 3,131 applications.

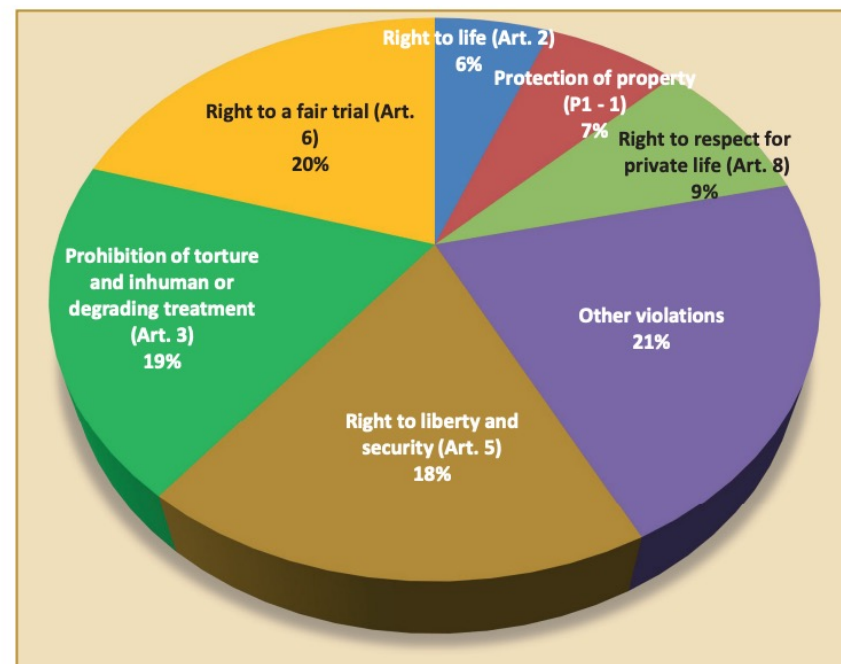
In 2021 the Court completed its examination of a total of 36,092 applications with a judgment or decision or by striking the case out of the list.

Subject-matter of the Court's violation judgments

In the judgments delivered by the Court in 2021, nearly a quarter of the violations concerned Article 6 (right to a fair hearing), whether on account of the fairness or the length of the proceedings.

In addition, 25% of the violations found concerned serious breaches of the Convention, namely the right to life or the prohibition of torture and inhuman or degrading treatment (Articles 2 and 3).

Violations by Article and by State

1959-2022	Violations by Article and by State																															
	Total number of judgments	Judgments finding a violation	Judgments finding no violation	Friendly settlements/Striking-out judgments	Other judgments ¹	Right to life – deprivation of life	Lack of effective investigation	Prohibition of torture ²	Inhuman or degrading treatment	Lack of effective investigation	Conditional violations ³	Prohibition of slavery/forced labour	Right to liberty and security	Length of proceedings	Non-enforcement	No punishment without law	Right to respect for private and family life	Freedom of thought, religion and conscience and freedom of assembly and association	Freedom of expression	Right to marry	Right to an effective remedy	Prohibition of discrimination	Protection of property	Right to education	Right to free elections	Right not to be tried or punished twice	Other Articles of the Convention					
Albania	94	78	7	2	7			2	1	4	4			6	38	10	25	1	3						32		32					3
Andorra	9	4	3	1	1										2			1							1	1						
Armenia	174	163	6		5	9	12	1	22	11	1		60	52	6	7		6	7	4	17		11	2	37		1				11	
Austria	408	286	81	24	17				1	4		1	13	97	116			24	1	36	1		18	27	4				1	4		
Azerbaijan	274	263	3	2	6	7	15	3	30	24		1	96	96	8	22		20	4	18	43		10	1	47			25		48		
Belgium	298	211	53	18	16	3	2	1	29	4	3		57	76	64	1		15	1	5			19	10	1		2			2		
Bosnia Herzegovina	115	108	7						1	2			10	18	14	52		1	3	1	1		2	4	67					10		
Bulgaria	801	723	52	5	21	16	31	4	91	46	5		280	115	182	16		96	13	22	18		199	13	144	1	8	2	25			
Croatia	506	406	66	27	7	3	12		20	14		2	33	142	105	6	3	54		9	3	1	37	9	55			4	2			
Cyprus	92	76	9	3	4			3	10	4		1	17	14	36		1	8		2		12	3	4		1			1			
Czech Republic	246	197	27	13	9	1	1		2	4			33	71	81			20		1	1		16	2	15							
Denmark	65	22	31	11	1				1		1		2	1	8			6		1	1		2	1	1							
Estonia	68	49	17	1	1				8	3			10	15	7			4	7		1		8	1	1							
Finland	192	142	36	9	5	2			2				2	37	62			24		20			10		2				6			
France	1,087	785	200	64	38	9	4	2	47	1	16	2	76	287	285	3	3	55	5	42	6		40	10	32			1	9			
Georgia	143	118	21	1	3	6	10	1	30	19			24	44	6	2	1	9	3	2	3		5	17	9		2		8			
Germany	363	202	133	13	15				5	1			32	30	102	1	10	24		9	2		25	14	4				1			
Greece	1,082	969	45	20	48	5	9	1	125	12	1	4	88	145	545	26		17	14	19	7	1	289	17	88	2	3	3	2			
Hungary	649	612	21	6	10	2	1		46	11			104	22	359		1	28		34	13		72	7	59		3		6			
Iceland	39	27	8	3	1								1	11				1		7	2				1			3	1			
Lithuania	250	173	58	13	6	3	6		33	10	1		26	36	28	2	1	23	2	3	1		8	7	33		1	1	1			
Luxembourg	52	37	12	3			1						1	17	17			4		3	1		3	1	1							
Malta	138	106	20		12	1			4		1		27	13	14	1	2	7		5			27	4	56				2			
Republic of Moldova	575	492	44	5	34	4	17	9	114	65			121	180	13	41	1	45	5	21	18		63	7	160		3	1	12			
Monaco	4	3	1										1	3																		
Montenegro	71	65	4		2		1		4	3			6	10	30	6		5		2			5	1	7							
Netherlands	177	98	51	16	12		4	1	10				34	32	8			17		7			2	3	1							
North Macedonia	191	168	15	3	5	2	2	3	6	14			17	57	66	5		10		4	5		11	2	15					1		
Norway	72	45	27										1	12	2			23		6					1	1						
Poland	1,254	1,057	137	42	18	7	9	2	67	15	1		318	130	452	4		127	1	38	1	2	43	5	59					16		
Portugal	373	285	23	56	9	2	6		4				7	42	144	6		18		31			43	2	48							
Romania	1,754	1,541	91	48	74	14	59	2	380	99			125	481	152	55	4	118	4	40	6		29	43	511	1	7	5	21			
Russian Federation	3,500	3,317	121	18	44	363	419	89	1,190	291	45	1	1,494	1,076	209	170	4	395	20	139	128		820	33	700	3	9	10	180			
San Marino	22	14	5	2	1								1	10	3			1	1						1							
Serbia	244	217	19	1	7		3		7	10			13	33	54	80		18		7			18	2	87		1	2	1			
Slovak Republic	422	378	13	22	9	3	3	1	6	6			62	53	224	2		28		11			41	4	22					1		

THE ECHR AND

CROATIA

facts & figures

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Facts and figures: Hrvatska

PRAVNA SNAGA KONVENCIJE U ZEMLJAMA ČLANICAMA

RAZLIČITE METODE IMPLEMENTACIJE U NACIONALNO PRAVO

- izravna inkorporacija odredbi EK
 - kao normi zakonske snage (Njemačka)
 - kao normi ustavne snage (Austrija)
 - kao normi nadzakonske snage (Francuska)
- oslanjanje na domaće zakonodavstvo
 - Engleska (do donošenja HRA 2000)
- tehnike uključivanja
 - jedan akt/izmjena i prilagođavanje pojedinih normi

TEMELJNA NAČELA KONVENCIJE

SOLIDARNOST

Članak 1.

Visoke ugovorne stranke osigurat će svakoj osobi pod svojom jurisdikcijom prava i slobode određene u odjeljku I. ove Konvencije.

Article 1

The High Contracting Parties shall secure to everyone within their jurisdiction the rights and freedoms defined in Section 1 of this Convention.

SUPSIJARNOST

PODRUČJE PRIMJENE ("JURISDIKCIJA")

- **Teritorijalna i personalna primjena**
 - što je teritorij na kojem se primjenjuje Konvencija?
 - kolonije? diplomatska predstavništva?
 - stvarno obnašanje vlasti?
 - Europska unija kao članica Konvencije?
- **Loizodou (1995) i Cipar protiv Turske (2001)**
 - primjena u odnosu na Tursku u vezi kršenja ljudskih prava na okupiranim područjima Cipra
- **Assanidze (2004)**
 - primjena u odnosu na kršenja u u autonomnoj pokrajini Adžariji gdje središnje vlasti Gruzije nisu bile u mogućnosti da obnašaju vlast
- **Ilascu (2004)**
 - primjena na Moldovu i Rusiju u odnosu na povrede počinjene u separatističkoj "Republici Transdnjestriji"
- **Banković (2001)**
 - primjena na države članice NATO-a u vezi posljedica uzrokovanih bombardiranja Beograda
- **Bosphorus (2005)**
 - primjena na akte irskih vlasti poduzete radi provedbe embarga po pravu EU (zapljena zrakoplova zbog sankcija protiv FRJ)
- **Behrami i Saramati (2007)**
 - primjena *ratione personae* u odnosu na djelovanja i propuste KFOR-a i UNMIK-a na Kosovu

PRAKSA

The case of *Chiragov and Others v. Armenia*¹ concerned the jurisdiction of Armenia as regards Nagorno-Karabakh and the adjacent occupied territories and the consequent Convention responsibility for the violations alleged by Azerbaijani Kurds displaced therefrom.

The six applicants were Azerbaijani Kurds who had been unable to return to their homes and property in the district of Lachin in Azerbaijan since fleeing the Armenian-Azerbaijani conflict over Nagorno-Karabakh in 1992.

The case of *Sargsyan*⁵, cited above, concerned the jurisdiction of Azerbaijan as regards a village near Nagorno-Karabakh on the territory of Azerbaijan but which remained a disputed area, and its consequent Convention responsibility for the violations alleged by Armenians displaced therefrom.

The applicant was an ethnic Armenian who fled from his village of Gulistan during the Armenian-Azerbaijani conflict over Nagorno-Karabakh in 1992.

The Court found that the impugned facts fell within the jurisdiction of Azerbaijan.

The *Belozorov v. Russia and Ukraine*⁷ case concerned, *inter alia*, the arrest of a Ukrainian national in Ukraine followed by his detention and forcible transfer to Russia. Two Russian police officers arrived in Ukraine with a warrant issued by a Russian prosecutor to carry out a search of the applicant's home. They requested assistance from the Ukrainian authorities. The warrant had been issued in connection with a Russian murder investigation. The applicant was arrested at home in Ukraine by one Ukrainian and two Russian police officers. He was handcuffed and his apartment was searched. According to the applicant, he then remained in the custody of the Ukrainian and Russian police, who on the next day escorted him to a local airport, where the Russian officers accompanied him on the next flight to Moscow. He was formally arrested on arrival.

TUMAČENJE KONVENCIJE

- Različite jezične verzije
 - engleski i francuski: povećana vjerojatnost različitih tumačenja
- Konvencija je međunarodni ugovor
 - primjena Bečke konvencije o pravu međunarodnih ugovora iz 1969.
 - tumačenje u dobroj vjeri i u svjetlu uobičajene upotrebe izraza (čl. 31.)
 - ograničavanje državne suverenosti
 - striktno tumačenje
- Potreba ispitivanja “cilja i svrhe”
 - “ideali demokratskog društva”
 - pluralizam, tolerancija i otvorenost
 - slučaj **Golder** – široko teleološko tumačenje
- Evolucija u svjetlu dinamičkog razvoja
 - **Tyrer v. UK: “Convention is a living instrument”**
 - čitanje u svjetlu današnjih standarda i društvenog razvoja (primjer prava izvanbračne djece)
- Odnos s nacionalnim pravnim sustavima i njihovim standardima
 - traženje najmanjeg zajedničkog nazivnika
 - umjereno nastojanje da se uvedu viši standardi

ČLANAK 6.

Pravo na pošteno suđenje

1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se sredstva priopćavanja i javnost mogu isključiti iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to traže, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima gdje bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.

Tumačenje Konvencije: primjer „prava na pošteno suđenje”

SLUČAJ GOLDER (1975): OD PRAVA NA POŠTENO SUĐENJE DO PRAVA NA PRISTUP SUDU

Vlada je ustvrdila kako izrazi "pravično (pošteno), javno... ispita" i "u razumnom roku", druga rečenica u stavku 1. ("presuda", "rasprava"), te stavak 3. članka 6. (čl. 6., st. 1., čl. 6., st. 3.) jasno pretpostavljaju da se radi o postupku pred sudom koji je u tijeku.

Iako se pravo na poštenu, javni i brzi sudski postupak može zasigurno primijeniti samo na postupak koji već postoji, iz toga međutim ne mora nužno slijediti kako je time isključeno pravo na samo pokretanje takvog postupka. Izaslanici Komisije s pravom su to naglasili u stavku 21. svog očitovanja. Osim toga, "razumni rok" u kaznenim stvarima može početi teći prije dana održavanja sjednice raspravnog suda, "tribunala" nadležnog za "donošenje odluke ...o optužbama za kazneno djelo" (presuda u predmetu *Wemhoff* od 27. lipnja 1968., Serija A br. 7, str. 26-27, stavak 19.; presuda u predmetu *Neumeister* od 27. lipnja 1968., Serija A br. 8, str. 41, stavak 18.; presuda u predmetu *Ringeisen* od 16. srpnja 1971., Serija A br. 13, str. 45, stavak 110.). Zamislivo je, osim toga, da u građanskim stvarima razumni rok može početi teći, u određenim okolnostima, čak i prije izdavanja naloga kojim se pokreće postupak pred sudom pred kojeg tužitelj iznese spor.

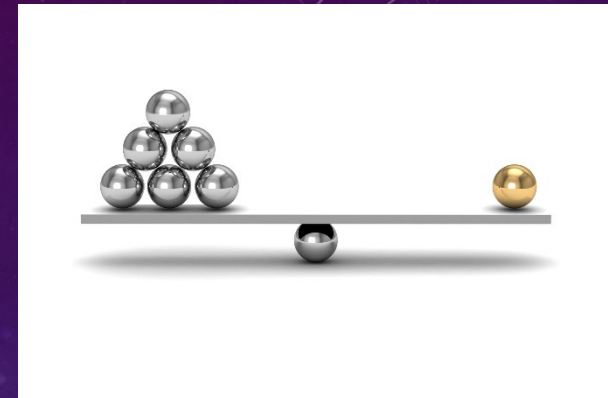

Syd Golder.

Kad bi se članak 6., stavak 1. (čl. 6., st. 1.) shvaćao na način kao da se tiče isključivo vođenja postupka koji je već pokrenut pred sudom, država bi se ugovornica mogla riješiti svojih sudova, a da pritom ne postupi u suprotnosti s tim tekstom, ili im oduzeti nadležnost da odlučuju u nekim kategorijama građanskih postupaka, te ih povjeriti tijelima koja ovise o Vladi. Takve pretpostavke, neodvojive od opasnosti proizvoljne ovlasti, imale bi ozbiljne posljedice koje su nespojive s naprijed navedenim načelima i koje Sud ne može previdjeti (presuda u predmetu *Lawless* od 1. srpnja 1961., Serija A br. 3., str. 52, te presuda u predmetu *Delcourt* od 17. siječnja 1970., Serija A br. 11, str. 14-15).

Prema mišljenju Suda, bilo bi nezamislivo da članak 6., stavak 1. (čl. 6., st. 1.) iscrpno opisuje postupovna jamstva koja se pružaju strankama u postupku koji je u tijeku, a da pritom prvo ne štiti ono što samo po sebi u stvari omogućuje korištenje tih jamstava, a to je pristup sudu. Značajke koje sudski postupak opisuju kao pošten, javan i brz uopće nemaju nikakvu vrijednost ako sudskog postupka nema.

NAČELO PROPORCIONALNOSTI I SLOBODA PROCJENE

- U Konvenciju je ugrađeno traganje za ravnotežom između općih interesa i interesa pojedinca
 - neka prava se mogu ograničiti, ali samo do mjere koja je nužna
 - ograničenje mora biti razmjerno cilju i svrsi
- *Margin of appreciation*
 - države imaju “određenu dozu diskrecije”
 - **Handyside v. UK**: standardna formulacija (1976)

In particular, it is **not possible to find** in the domestic law of the various Contracting States **a uniform European conception of morals**. The view taken by their respective laws of the requirements of morals **varies from time to time** and from **place to place**, especially in our era which is characterised by a rapid and far-reaching evolution of opinions on the subject.

By reason of their direct and continuous contact with the vital forces of their countries, **State authorities are in principle in a better position than the international judge to give an opinion on the exact content of these requirements** as well as on the "necessity" of a "restriction" or "penalty" intended to meet them.

... [I]t is **for the national authorities to make the initial assessment of the reality of the pressing social need** implied by the **notion of "necessity"** in this context. [...]

... Nevertheless, Article 10 para. 2 (art. 10-2) **does not give the Contracting States an unlimited power of appreciation**. The Court .. is **empowered to give the final ruling** on whether a "restriction" or "penalty" is reconcilable with freedom of expression as protected by Article 10 (art. 10). The domestic margin of appreciation thus goes hand in hand with a European supervision.

PRIMJENA EK U ODNOSU NA HRVATSKU

HISTORIJAT VAŽENJA I PRIMJENE KONVENCIJE

- Sabor je ratificirao 24. listopada 1997.
- 5. studenog 1997. položene ratifikacijske isprave;
 - manje od godinu dana važenja u Hrvatskoj postupovnih mehanizama prije stupanja na snagu Protokola 11
 - prvih godinu dana - praktički irelevantno:
 - nije zakazan niti jedno ročište do sredine 1998
 - u 1998. nije bilo ni presuda ni rješenja o dopuštenosti
 - **prva odluka ESLJP – Očić (25.11.1999.)**
 - **prva presuda ESLJP – Rajak (28.06.2001.)**

(diskusija)

REZERVE NA KONVENCIJU

Članak 56. – Teritorijalna primjena

1. Svaka država može, prilikom ratifikacije ili u bilo kojem kasnijem času, notifikacijom upućenom Glavnom tajniku Vijeća Europe izjaviti da će se ova Konvencija primjenjivati na sva ili na neka područja za čije je međunarodne odnose ona odgovorna.
2. Konvencija će se primjenjivati na području ili područjima navedenim u notifikaciji od tridesetoga dana nakon što Glavni tajnik Vijeća Europe primi tu notifikaciju.
3. Na tim će se područjima odredbe ove Konvencije primjenjivati vodeći računa o lokalnim uvjetima.
4. Svaka država koja je dala izjavu u skladu sa stavkom 1. ovoga članka može naknadno u svakom času izjaviti da za jedno ili više područja na koja se izjava odnosi, prihvaća nadležnost Komisije da prima tužbe fizičkih osoba, nevladinih organizacija ili skupina pojedinaca u skladu s člankom 25. ove Konvencije.

Članak 57. – Rezerve

1. Prilikom potpisivanja ove Konvencije ili polaganja isprave o njezinoj ratifikaciji svaka država može staviti rezervu na određenu odredbu ove Konvencije ukoliko neki zakon koji je u tom času na snazi na njezinom području nije u skladu s tom odredbom. Na temelju ovoga članka nije dozvoljeno stavljanje rezervi opće naravi.
2. Svaka rezerva stavljena na temelju ovoga članka treba sadržavati kratak prikaz zakona na koji se odnosi.

HRVATSKA REZERVA...

Članak 4.

Sukladno članku 64. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda Republika Hrvatska stavlja sljedeću rezervu glede održavanja javne rasprave zajamčene člankom 6. stavkom 1. Konvencije:

Republika Hrvatska ne može jamčiti održavanje javne rasprave kad Upravni sud odlučuje o zakonitosti pojedinačnih akata upravnih vlasti jer on u pravilu odlučuje u nejavnoj sjednici.

Odgovarajuća odredba hrvatskog prava na koju se rezerva odnosi je:

- Zakon o upravnim sporovima, članak 34. stavak 1. koji glasi:

»O upravnim sporovima sud rješava u nejavnoj sjednici«.

NN, MU, 18/97 (Zakon o ratifikaciji), 28.10.1997.

- Rezerva otpala reformom upravnog sudovanja (2012)
- Preostala pitanja:
 - Je li problematična bila samo nejavnost?
 - Usmenost i javnost u drugostupanjskom sudovanju?

Rezerve drugih država

VAŽENJE EK U REPUBLICI HRVATSKOJ

- Izravna primjenjivost međunarodnih ugovora: čl. 134. Ustava RH:
 - nadzakonska snaga
 - čl. 115. st. 3. Ustava (nakon izmjena iz 2010.): „Sudovi sude na temelju Ustava, zakona, *međunarodnih ugovora i drugih važećih izvora prava*“.
 - Je li praksa ESLJP „drugi važeći izvor prava“?
- Kakav je odnos između hrvatskog Ustava i Europske konvencije?
 - Uzajamno nadopunjivanje, koordinacija ili hijerarhija?
- Jesu li sudovi dužni neposredno primjenjivati pravila EK?
 - Ustavni sud: zaštita temeljnih prava iz Ustava i Konvencije (načelo supsidijarnosti): interpretacija ustavnih prava u duhu prakse u primjeni Europske konvencije
 - Kako sudovi trebaju neposredno primjenjivati EK? Što sudac treba učiniti ako posumnja u sukladnost određenog propisa s EK i praksom ESLJP?
 - zastoj zbog neustavnosti zakona, *exceptio illegalitatis* zbog nezakonitosti propisa (čl. 37. UZUS); može li domaći sud odbiti primijeniti domaći zakon, zastati s postupkom i pokrenuti postupak kod Ustavnog suda radi ispitivanja ustavnosti / sukladnosti EK?
 - Teorijski i pravno moguće, u praksi nije podržano
 - [Odluka Ustavnog suda U-I-4175/2013 od 27. kolovoza 2013.](#)

Članak 140.

Međunarodni ugovori koji su sklopljeni i potvrđeni u skladu s Ustavom i objavljeni, a koji su na snazi, čine dio unutarnjega pravnog poretka Republike Hrvatske, a po pravnoj su snazi iznad zakona. Njihove se odredbe mogu mijenjati ili ukidati samo uz uvjete i na način koji su u njima utvrđeni, ili suglasno općim pravilima međunarodnog prava.

SLUČAJEVI U ODNOSU NA HRVATSKU

Pretraživanje

1. Stranice Ureda Zastupnika Vlade RH

- <https://uredzastupnika.gov.hr/>
 - Rubrika „Vijesti”
 - Sažeci
 - ‘analize’ odluka - [Dokumenti](#)

2. HUDOC – novi slučajevi

- <http://hudoc.echr.coe.int/eng>

KRITERIJI PRETRAGE

- Stranka: *Croatia*; /Vremensko razdoblje: *Newest First, Relevance*/
- *Press releases*
- *Communicated cases*

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
Ured zastupnika Republike Hrvatske
pred Europskim sudom za ljudska prava

The HUDOC logo, featuring two stylized wireframe domes above the text "HUDOC" and "European Court of Human Rights".

HUDOC
European Court of Human Rights

Europska Konvencija o ljudskim pravima

PREDAVANJE

KATALOG KONVENCIJSKIH PRAVA

KATALOG KONVENCIJSKIH PRAVA

Pozitivna prava - JAMSTVA

➤ Jamči se pravo na:

- život (čl. 2.)
- slobodu i sigurnost (čl. 5.)
- poštovanje privatnog i obiteljskog života (čl. 8.)
- brak (čl. 12.) i jednakost supružnika (P7/5)
- sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi (čl. 9.)
- slobodu okupljanja i udruživanja (čl. 11.)
- vlasništvo (P1/1) i obrazovanje (P1/2)
- slobodne izbore (P1/3)
- slobodu kretanja (P4/2)
- pošteno suđenje (*fair trial*) u razumnom roku (čl. 6.)
- učinkovito pravno sredstvo (čl. 13.)
- žalbu u kaznenim stvarima (P7/2)

Negativna prava - ZABRANE

➤ Zabranjuje se:

- tortura (mučenje, nečovječno i ponižavajuće postupanje) – (čl. 3.)
- ropstvo & prisilni rad (čl. 4.)
- kažnjavanje za djelo koje nije zakonom predviđeno kao kazneno – (čl. 7.)
- diskriminacija (čl. 14, P12)
- dužnički zatvor (P4/1)
- protjerivanja vlastitih državljana i kolektivno protjerivanje stranaca (P4/4)
- smrtna kazna (P6, P13)

VRSTE KONVENCIJSKIH PRAVA

BEZUVJETNA I UVJETNA

= Prava koja se mogu/ne mogu ograničiti – *(un)qualified rights*

- S obzirom na pravo države da se miješa u ostvarivanje prava
 - prava koja mogu odnosno ne mogu biti ograničena zbog legitimnog ostvarenja drugih, kolektivnih interesa i prava koja se ne mogu ograničiti
 - Uvjet za ograničenje:
 - “nužno u demokratskom društvu...” & propisano zakonom

APSOLUTNA I RELATIVNA PRAVA

= derogabilna i nederogabilna – v. čl. 15/2 EK

- S obzirom na mogućnost da se stave izvan snage u izvanrednim okolnostima
 - prava koja se ne mogu derogirati: čl. 2. (osim u ratu), 3, 4/1 i 7.

PRIMJERI

ČLANAK 8.

Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života

1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i dopisivanja.
2. Javna vlast se neće miješati u ostvarivanje tog prava, osim u skladu sa zakonom i ako je u demokratskom društvu nužno radi interesa državne sigurnosti, javnog reda i mira, ili gospodarske dobrobiti zemlje, te radi sprečavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

ČLANAK 11.

Sloboda okupljanja i udruživanja

1. Svatko ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja s drugima, uključujući pravo osnivati sindikate ili im pristupati radi zaštite svojih interesa.
2. Ne mogu se postavljati nikakva ograničenja ostvarivanju tih prava, osim onih koja su propisana zakonom i koja su u demokratskom društvu nužna radi interesa državne sigurnosti ili javnog reda i mira, radi sprečavanja nereda ili zločina, radi zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih. Ovaj članak ne zabranjuje da se nameću zakonska ograničenja u ostvarivanju tih prava pripadnicima oružanih snaga, policije ili državne uprave.

ČLANAK 2.

Pravo na život

1. Pravo svakoga na život zaštićeno je zakonom. Nitko ne smije biti namjerno lišen života osim u izvršenju sudske presude na smrtnu kaznu za kazneno djelo za koje je ta kazna predviđena zakonom.

ČLANAK 3.

Zabrana mučenja

Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.

ČLANAK 7.

Nema kazne bez zakona

1. Nitko ne može biti proglašen krivim za kazneno djelo počinjeno činom ili propustom koji, u času počinjenja, po unutrašnjem ili po međunarodnom pravu nisu bili predviđeni kao kazneno djelo. Isto se tako ne može odrediti teža kazna od one koja je bila primjenjiva u času kad je kazneno djelo počinjeno.

ČLANAK 4.

Zabrana ropstva i prisilnog rada

1. Nitko se ne smije držati u ropstvu ili ropstvu sličnom odnosu.

ČLANAK 15.

Derogiranje u vrijeme izvanrednog stanja

1. U vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja koje ugrožava opstanak naroda svaka visoka ugovorna stranka može, u opsegu koji je strogo određen potrebama tih izvanrednih prilika, poduzeti mjere koje derogiraju njezine obveze iz ove Konvencije, uz uvjet da te mjere nisu nespojive s njezinim ostalim obvezama po međunarodnom pravu.
2. Na temelju te odredbe ne može se derogirati članak 2., osim za slučajeve smrti prouzročene zakonitim ratnim činima, niti članci 3., 4. (stavak 1.) i 7.
3. Svaka visoka ugovorna stranka koja se posluži tim pravom derogiranja svojih obveza mora glavnog tajnika Vijeća Europe u cijelosti obavijestiti o mjerama koje je poduzela i o razlozima radi kojih je to učinila. Ona će također obavijestiti glavnog tajnika Vijeća Europe o prestanku djelovanja tih mjera i o ponovnoj punoj primjeni svih odredaba ove Konvencije.

DOKAZIVANJE I TERET DOKAZA ZA UTVRĐIVANJE POVREDA PRAVA

Elementi koje treba dokazivati

1. Je li došlo do ograničenja prava zajamčenog Konvencijom
 2. Je li ograničenje bilo opravdano (**pod 2.: samo kod uvjetnih prava**)
 - 2.a. Je li ograničenje utemeljeno na zakonu?
 - 2.b. Je li ograničenje poduzeto radi ostvarenja legitimnih interesa?
 - 2.c. Je li ograničenje nužno u demokratskom društvu?
 - 2.d. Je li ograničenje razmjerno (minimalno narušavanje prava potrebno da bi se ostvario legitimni cilj)?
- **Obveza podnositelja zahtjeva:** dokazati (do stupnja vjerojatnosti) da je došlo do ograničenja prava.
- **Obveza države:** dokazati (do stupnja vjerojatnosti) da je ograničenje bilo opravdano.

VRSTE OBVEZA DRŽAVE DA ŠTITI LJUDSKA PRAVA

NEGATIVNE I POZITIVNE OBVEZE

Što znači obveza države da “osigura” ostvarenje zajamčenih prava i sloboda (čl. 1. EK)?

- **Negativne obveze**
 - suzdržavanje od mučenja; nedopuštenog ograničavanja slobode izražavanja...
 - većina obveza je negativna! – zabrana ‘miješanja’ (*interference*)
- **Pozitivne obveze**
 - osiguranje zatvorskih uvjeta koji nisu nehumani, uspostavljanje sustava sudova i zakona, djelotvorna istraga
 - obveze promjene zakonodavstva: **Marckx protiv Belgije, Airey protiv Irske**
 - belgijsko pravo nije priznavalo da je izvanbračno dijete dio majčine obitelji
 - irsko pravo nije imalo sustav besplatne pravne pomoći
 - Drugi primjeri: prava transseksualaca na promjenu osobnih dokumenata, pravo na operativni zahvat /na teret zdravstvenog osiguranja/ (**Y.Y. protiv Turske**)

DRITTWIRKUNG

U kojoj mjeri ima država obvezu sprječavati kršenje prava od strane privatnopravnih subjekata (“trećih”)?

- mogućnost otkaza od strane privatnog poslodavca zbog pripadnosti sindikatu
- sprječavanje demonstracija od strane trećih
- tjelesna kazna u privatnim školama
- zadiranje u privatnost od strane medija
- zabrana okupljanja u šoping-centrima
- loše postupanje u privatnim zatvorima...
- **Obveza privatnopravnih subjekata da štite prava zajamčena konvencijom?**
 - Pozitivne obveze države da provedu
 - Kaznenu istragu
 - Druge mjere
 - Đorđević protiv Hrvatske (summary), Škorjanec protiv Hrvatske
 - Ustrajno maltretiranje retardiranog djeteta srpske nacionalnosti od strane djece u njegovom susjedstvu
 - Rasno motivirani fizički napad na bračni par (suprug romske nacionalnosti); supruga nije smatrana žrtvom.

Europska Konvencija o ljudskim pravima

PREDAVANJE

*IZVRŠENJE ODLUKA
EUROPSKOG SUDA ZA LJUDSKA PRAVA*

MEHANIZMI IMPLEMENTACIJE

Kada Europski sud utvrdi da je došlo do povrede ljudskih prava od strane Republike Hrvatske, Republika Hrvatska mora poduzeti: (1) odgovarajuće mjere u korist tužitelja kojima sprječava daljnje kršenje ljudskih prava te u najvećoj mogućoj mjeri ukloniti posljedice nastale povredom ljudskih prava (*restitutio in integrum*),¹³ (2) odgovarajuće mjere potrebne da bi se spriječile slične povrede ljudskih prava u budućnosti (npr. izmjena zakonodavstva ili sudske prakse). Izvršenje presuda Europskog suda nadzire Odbor Ministra Vijeća Europe. Iz dosada objavljenih Rezolucija Odbora ministara Vijeća Europe proizlazi da je Republika Hrvatska uredno izvršavala obveze koje za nju proizlaze iz presuda Europskog suda.

- Kako se osigurava da se države članice pridržavaju svojih konvencijskih obveza?
 - opće i posebne mjere
 - pravična naknada i osiguranje protiv budućih kršenja.
 - sustav političkog nadzora
 - Odbor ministara
 - lakše s individualnom restitucijom negoli s dalekosežnim promjenama
 - Vidi [stranice odjela za ovrhu](#) (video); stranice [Ureda zastupnika](#)
 - V. HUDOC-EXEC (<https://hudoc.exec.coe.int/>)
 - primjeri – [slučaj Sejdić i Finci](#), [slučaj Klauz](#), [slučaj Kirinčić](#) (zadaci)

Sustav reakcije na utvrđene povrede prava u nacionalnom pravu

- mogućnost podnošenja zahtjeva za ponavljanja postupka
 - Zakon o parničnom postupku (od 2003.)

5.a Ponavljanje postupka u povodu konačne presude Europskog suda za ljudska prava u Strasbourgu o povredi temeljnog ljudskog prava ili slobode

Članak 428.a

Kad Europski sud za ljudska prava utvrdi povredu kojeg ljudskog prava ili temeljne slobode zajamčene Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda i dodatnih Protokola uz tu Konvenciju koje je Republika Hrvatska ratificirala, stranka može, u roku od trideset dana od konačnosti presude Europskog suda za ljudska prava, podnijeti zahtjev sudu u Republici Hrvatskoj koji je sudio u prvom stupnju u postupku u kojemu je donesena odluka kojom je povrijeđeno ljudsko pravo ili temeljna sloboda, za izmjenu odluke kojom je to pravo ili temeljna sloboda povrijeđeno.

Postupak iz stavka 1. ovoga članka provodi se uz odgovarajuću primjenu odredaba o ponavljanju postupka.

U ponovljenom postupku sudovi su dužni poštivati pravna stajališta izražena u konačnoj presudi Europskog suda za ljudska prava kojom je utvrđena povreda temeljnog ljudskog prava ili slobode.

PREDAVANJE

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA
ORGANIZACIJA
PRISTUP SUDU – UVJETI DOPUSTIVOSTI
POSTUPAK

ODJELJAK II. EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

ČLANAK 19.

Ustanovljenje Suda

Radi osiguranja poštovanja obveza koje su visoke ugovorne stranke preuzele Konvencijom i dodatnim protokolima, ustanovljuje se Europski sud za ljudska prava, dalje: "Sud". On djeluje kao stalni Sud.

ČLANAK 20.

Broj sudaca

Sud se sastoji od broja sudaca jednakog broju visokih ugovornih stranaka.

ČLANAK 21.

Uvjeti za obavljanje službe

1. Suci moraju biti visokog moralnog ugleda i ispunjavati uvjete što se traže za obavljanje visokih sudačkih služba, ili pravnici priznati kao ugledni stručnjaci.
2. Suci djeluju u Sudu u osobnom svojstvu.
3. Tijekom svoga mandata suci ne mogu obavljati nikakve djelatnosti koje bi bile inkompatibilne s njihovom neovisnosti, nepristranosti ili sa zahtjevom punog radnog vremena njihove službe; o svim pitanjima koja proizađu iz primjene ovoga stavka odlučuje Sud.

ČLANAK 22.

Izbor sudaca

Suce u ime svake visoke ugovorne stranke bira Parlamentarna skupština većinom glasova, s liste od tri kandidata koje predlaže visoka ugovorna stranka.

ČLANAK 23.

Trajanje mandata i razrješenje

1. Suci se biraju na razdoblje od devet godina. Oni se ne mogu ponovno birati.
2. Mandat sudaca istječe kad navrše 70 godina.
3. Suci ostaju na dužnosti dok ne budu zamijenjeni. Međutim, oni nastavljaju rješavanje slučajeva što su ih bili započeli.
4. Sudac ne može biti razriješen službe osim ako ostali suci dvotrećinskom većinom odluču da je taj sudac prestao ispunjavati tražene uvjete.

ČLANAK 24.

Tajništvo i izvjestitelji

1. Sud ima Tajništvo čije se funkcije i organizacija propisuju poslovnikom Suda.
2. Kad sudi kao sudac pojedinac, Sudu pomažu izvjestitelji koji djeluju pod nadzorom predsjednika Suda. Oni su dio Tajništva Suda.

ČLANAK 25.

Plenarna sjednica

Sud u plenarnoj sjednici:

- a) bira svoga predsjednika i jednog ili dva potpredsjednika na razdoblje od tri godine; oni se mogu ponovno birati;

- b) osniva vijeća za određeno razdoblje;
- c) bira predsjednike sudskih vijeća; oni se mogu ponovno birati;
- d) usvaja poslovnik Suda;
- e) bira tajnika i jednog ili više zamjenika tajnika;
- f) može podnijeti bilo koji zahtjev na temelju članka 26. stavka 2.

ČLANAK 26.

Sudac pojedinac, odbori, vijeća i veliko vijeće

1. Sud razmatra slučajeve koji su mu podneseni kao sudac pojedinac, u odborima od tri suca, u vijećima od sedam sudaca i velikom vijeću od sedamnaest sudaca. Sudska vijeća osnivaju odbore za određeno razdoblje.
2. Na zahtjev plenarne sjednice Suda, Odbor ministara može jednoglasnom odlukom i za određeno razdoblje, smanjiti na pet broj sudaca u vijećima.
3. Kad sudi kao sudac pojedinac, sudac neće ispitivati niti jedan zahtjev protiv visoke ugovorne stranke u čije je ime izabran.
4. U vijeće i veliko vijeće ulazi, po službenoj dužnosti, sudac koji je izabran u ime zainteresirane visoke ugovorne stranke. Ako takvog nema, ili je taj sudac spriječen, u svojstvu suca ulazi osoba koju predsjednik Suda izabere s liste koju ta stranka prethodno podnese.
5. Veliko vijeće uključuje i predsjednika suda, potpredsjednike, predsjednike vijeća i ostale suce izabrane u skladu s poslovnikom Suda. Kad veliko vijeće razmatra neki slučaj na temelju članka 43., niti jedan sudac iz vijeća koje je donijelo presudu ne može sudjelovati u radu velikog vijeća, s izuzetkom predsjednika vijeća i suca izabranog u ime zainteresirane visoke ugovorne stranke.

ČLANAK 27.

Ovlasti suca pojedinca

1. Sudac pojedinac može proglasiti nedopuštenim ili brisati sa sudske liste slučajeve zahtjev podnesen na temelju članka 34., kad takvu odluku može donijeti bez daljnjega razmatranja.
2. Odluka je konačna.
3. Ako sudac pojedinac ne proglasi zahtjev nedopuštenim niti ga izbriše s liste, proslijedit će ga odboru ili vijeću na daljnje razmatranje.

ČLANAK 28.

Ovlasti odbora

1. Vezano uz zahtjev podnesen na temelju članka 34. odbor može jednoglasno:
 - a) proglasiti zahtjev nedopuštenim ili ga brisati s liste slučajeve, kad takvu odluku može donijeti bez daljnjeg razmatranja; ili
 - b) proglasiti zahtjev dopuštenim te istodobno donijeti presudu o osnovanosti, ako o glavnom pitanju slučaja koje se odnosi na tumačenje ili primjenu Konvencije ili dodatnih protokola, postoji ustaljena sudska praksa ovoga Suda.
2. Odluke i presude iz stavka 1. su konačne.
3. Ako sudac izabran u ime zainteresirane visoke ugovorne stranke nije član odbora, odbor ga u bilo kojoj fazi postupka može pozvati da zauzme mjesto jednog od članova odbora, imajući u vidu sve bitne okolnosti, uključujući i pitanje je li se ta stranka usprotivila primjeni postupka iz stavka 1. b).

SASTAV EUROPSKOG SUDA

- **Broj (20)**
 - koliko stranaka EK, toliko sudaca (sada: 47)
- **Organizacija**
 - predsjednik, dva potpredsjednika; predsjednici Vijeća (sekcija); tajnik (*registrar*)
 - Vidi: [suci](#), [sekcije](#), [vijeća](#)
- **Uvjeti za suce (21)**
 - “visok moralni ugled”
 - “kvalifikacije za visoke sudačke službe”
 - “priznati stručnjaci”
- **Izbor i mandat (22-23)**
 - tri kandidata, bira Parlamentarna skupština (< 65 g. P15)
 - mandat: 9 godina ([protokol 14](#)); istekom 70 g. prestaje
 - Prije: 6 g. (iznimno <> ali > 3 g. i < 9 g.).
 - državljanstvo sudaca nije propisano
- **Sastav sudskih tijela („formacije”)**
 - „sudac pojedinac”
 - “odbori” (Committees); - 3 suca;
 - “vijeća” (Chambers); - 7 sudaca;
 - “velika vijeća” (Grand Chambers) - 17 sudaca;

NADLEŽNOST TIJELA UNUTAR SUDA (DO 2010 – STARI SUSTAV)

- **tajništvo (Registry)**
 - primanje predmeta, prvi pregled;
- **odbori (Committees) – 3 suca**
 - dopustivost;
 - brisanje s liste slučajeva;
 - uvjet – jednoglasnost;
- **vijeća (Chambers) – 7 sudaca**
 - pojedinačni zahtjevi u meritumu (osim onih ustupljenih Velikom vijeću);
 - dopustivost (delegirano od odbora);
- **Velika vijeća (Grand Chambers) – 17 sudaca**
 - odluke o zahtjevima država;
 - odluke o individualnim zahtjevima (delegirano od vijeća);
 - ako se pojavi pitanje koje utječe na tumačenje Konvencije ili protokola; napuštanje ranijih odluka (“precedenata”) - čl. 30.;
 - preispitivanje na zahtjev stranke (“žalba”)

NADLEŽNOSTI TIJELA UNUTAR SUDA (OD 2010 – NOVI SUSTAV)

- **tajništvo (Registry) i izvjestitelji (čl. 24 – novi)**
 - primanje predmeta, prvi pregled;
- **sudac pojedinac (novi čl. 26.)**
 - odlučuje o dopustivosti, ako se takva odluka može donijeti bez daljnjeg razmatranja
- **odbori (Committees) – 3 suca**
 - dopustivost, jednoglasno
 - odluka o meritumu, ako postoji ustaljena praksa o glavnom pitanju.
- **vijeća (Chambers) – 7 ili 5 sudaca (26/2)**
 - pojedinačni zahtjevi u meritumu (osim onih ustupljenih Velikom vijeću);
 - dopustivost (delegirano od odbora)
- **Velika vijeća (Grand Chambers) – 17 sudaca**
 - odluke o zahtjevima država
 - odluke o individualnim zahtjevima (delegirano od vijeća);
 - ako se pojavi pitanje koje utječe na tumačenje Konvencije ili protokola; napuštanje ranijih odluka (“precedenata”) - čl. 30.
 - preispitivanje na zahtjev stranke (“žalba”)
 - odluka o tome je li država propustila ispuniti obvezu iz presude (46/4).

PROCESNI UVJETI ZA PODNOŠENJE ZAHTJEVA

ČLANAK 33.

Međudržavni sporovi

Svaka visoka ugovorna stranka može se obratiti Sudu povodom svake navodne povrede odredaba Konvencije i dodatnih protokola od strane druge visoke ugovorne stranke.

ČLANAK 34.

Pojedinačni zahtjevi

Sud može primiti zahtjeve bilo koje fizičke osobe, nevladine organizacije ili skupine pojedinaca koji tvrde da su žrtve povrede prava priznatih u ovoj Konvenciji ili dodatnim protokolima što ih je počinila jedna visoka ugovorna stranka. Visoke ugovorne stranke obvezuju se da ni na koji način neće sprečavati djelotvorno vršenje toga prava.

ČLANAK 37.

Brisanje zahtjeva s liste

1. Sud može u svakom stadiju postupka odlučiti da izbrše neki zahtjev s liste slučajeva kada okolnosti dovode do zaključka:

- da podnositelj ne namjerava ustrajati u svojem zahtjevu, ili
- da je predmet riješen, ili
- da iz nekog drugog razloga koji utvrdi Sud više nije opravdano nastaviti s daljnjim ispitivanjem zahtjeva.

Međutim, Sud će nastaviti ispitivanje zahtjeva ako to traže interesi poštovanja ljudskih prava zajamčenih Konvencijom i dodatnim protokolima.

2. Sud može odlučiti da vrati zahtjev na svoju listu slučajeva ako smatra da to okolnosti opravdavaju.

ČLANAK 39.

Prijateljsko rješenje

- Sud se u bilo kojoj fazi postupka može staviti na raspolaganje zainteresiranim strankama u cilju postizanja prijateljskog rješenja na temelju poštivanja ljudskih prava zajamčenih Konvencijom i dodatnim protokolima.
- Postupak prema stavku 1. je povjerljive prirode.
- Ako je postignuto prijateljsko rješenje, Sud će izbrisati slučaj sa svoje liste odlukom koja će sadržavati kratku izjavu o činjenicama i postignutom rješenju.
- Ta se odluka dostavlja Odboru ministara koji nadzire izvršenje uvjeta prijateljskoga rješenja, kako su navedeni u odluci.

ČLANAK 35.

Uvjeti dopuštenosti

- Sud može razmatrati predmet samo nakon što su iscrpljena sva raspoloživa domaća pravna sredstva, u skladu s općeprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i unutar razdoblja od šest mjeseci od dana donošenja konačne odluke.
- Sud neće razmatrati niti jedan pojedinačni zahtjev podnesen na temelju članka 34. koji je:
 - anoniman; ili
 - u osnovi isti kao neki predmet što ga je Sud već ispitivao, ili koji je već podvrgnut nekom drugom međunarodnom postupku istrage ili rješavanja te ako ne sadrži nikakve nove relevantne činjenice.
- Sud će proglasiti nedopuštenim svaki pojedinačni zahtjev podnesen na temelju članka 34. ako:
 - zahtjev smatra inkompatibilnim s odredbama Konvencije i dodatnih protokola, očito neosnovanim ili zloupotrebom prava na podnošenje zahtjeva, ili
 - smatra da podnositelj nije pretrpio značajnu štetu, osim ako interesi poštivanja ljudskih prava zajamčenih Konvencijom i dodatnim protokolima traže ispitivanje osnovanosti zahtjeva te pod uvjetom da se na toj osnovi ne odbaci niti jedan slučaj koji nije propisno razmotren pred domaćim sudom.
- Sud će odbaciti svaki zahtjev koji smatra nedopuštenim na temelju ovoga članka. Takva odluka može biti donesena u bilo kojem stadiju postupka.

UVJETI ZA PRISTUP SUDU

(DOPUŠTENOST – PROCESNE PRETPOSTAVKE)

- personalni - *ratione personae* /čl. 33. i 34./
 - *fizičke osobe, nevladine organizacije ili skupine pojedinaca koji tvrde da su žrtve*
- kauzalni - *ratione causae* /čl. 35./
 - iscrpljenost svih raspoloživih domaćih pravnih sredstava
 - sadržaj peticije: odbacivanje anonimnih, u bitnome identičnih zahtjeva, zahtjeva kojima se zlorabe prava
- vremenski - *ratione temporis* - /međ. pravo/
 - u načelu nije dopuštena tužba koja se odnosi na činjenice nastale prije stupanja na snagu EK;
 - rok: 6 mj. od konačne odluke (**P15: 4 mjeseca**)
- teritorijalni - *ratione loci* /čl. 1./
 - V. o teritorijalnom područje primjene EK

Sudac pojedinac

- Sustav filtriranja predmeta po čl. 34. i 35. EK

(iz: Grčar, [Kritika](#))

[Tekst – zašto štítite E.G.](#)

Promjene u praksi rada sudaca pojedinaca

- [Press release](#)

HRASTE & PARTNERI
Janjko Grlić, odvjetnik
Ribnjak 40
HR - 10000 Zagreb
CROATIE

ECHR-LCrol1.00R
ELG/JST/cnu

28. ožujka 2013.

Broj zahtjeva: 74986/12
Ljekarne Sernhorst protiv Hrvatske

Poštovani,

pozivam se na Vaš zahtjev podnesen 24. listopada 2012. i zaveden pod gore navedenim brojem.

Želim Vas izvijestiti da je između 7. ožujka 2013. i 21. ožujka 2013. godine Europski sud za ljudska prava po sucu pojedincu (E. Steiner uz pomoć izvjestitelja u skladu s člankom 24. stavkom 2. Konvencije) odlučio proglasiti Vaš zahtjev nedopuštenim. Ova odluka je donijeta 21. ožujka 2013.

Imajući u vidu svu dostavljenu dokumentaciju, i u mjeri u kojoj su navedeni zahtjevi u nadležnosti ovoga Suda, Sud je utvrdio da nisu zadovoljene pretpostavke dopuštenosti sukladno člancima 34. i 35. Konvencije.

Ova je odluka konačna i protiv nje ne postoji mogućnost žalbe Velikom vijeću, kao niti bilo kojem drugom organu. Tajništvo nije u mogućnosti dati Vam bilo kakve daljnje podatke o odluci suca pojedinca. Od Suda stoga više nećete primiti nikakve podneske koji se tiču ovog predmeta, a Vaš će spis, u skladu s uputama Suda, biti uništen godinu dana od datuma odluke suca pojedinca.

Ovo je priopćenje u skladu s pravilom 52.A Poslovnika Suda.

S poštovanjem,

za Sud,

E. Grdinić
voditeljica odsjeka

SUDIONICI U POSTUPKU (POJEDINAČNI ZAHOTJEVI)

- stranke:
 - (tužitelj) = podnositelj zahtjeva
 - (tuženik) = država-ugovorna strana
- **Intervenijenti/umješači (čl. 36. EK)**
 - ✓ mogu podnositi pisana očitovanja i sudjelovati u raspravi
 - ✓ država čije je državne pripadnosti podnositelj zahtjeva - uvijek ovlaštena intervenirati
 - ✓ bilo koja druga država ili zainteresirana osoba - ako je pozove predsjednik Suda
 - ✓ povjerenik za ljudska prava Vijeća Europe

ČLANAK 36.

Intervencija treće stranke

1. U svim slučajevima koji se razmatraju pred vijećem ili velikim vijećem visoka ugovorna stranka čiji je državljanin podnositelj zahtjeva ima pravo podnositi pisana očitovanja i sudjelovati u raspravi.

2. Predsjednik Suda može, u interesu pravilnog suđenja, pozvati svaku visoku ugovornu stranku koja nije stranka u postupku ili svaku zainteresiranu osobu koja nije podnositelj zahtjeva da podnesu pisana očitovanja ili da sudjeluju u raspravi.

3. U svim slučajevima pred vijećem ili velikim vijećem, povjerenik za ljudska prava Vijeća Europe može podnositi pisana očitovanja i sudjelovati u raspravi.

STRANAČKA SPOSOBNOST

- legitimacija ***ratione personae*** kod individualnih postupaka – pojedinačni zahtjev
- **aktivna legitimacija:**
 - fizička osoba, nevladina organizacija, skupina pojedinaca
 - šire određenje u odnosu na domaće pravo
 - tvrdnja tužitelja da je on žrtva povrede prava zajamčenih EK
 - nemogućnost podnošenja *actio popularis*
 - *neanonimnost*
- **pasivna legitimacija:**
 - država članica

TIJEK POSTUPKA PRED ESLJP

POKRETANJE POSTUPKA INFORMACIJE NA HRVATSKOM I ENGLLESKOM

- **Obrasci u PDF formatu**
 - Obrazac zahtjeva: https://www.echr.coe.int/Documents/Application_Form_HRV.pdf
 - Punomoć: https://www.echr.coe.int/Documents/Authority_Form_HRV.pdf
 - [Tablice za grupne zahtjeve \(zahtjevi s više podnositelja\) - XLS](#)
- **Informacije suda za podnositelje zahtjeva iz Hrvatske**
 - <http://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/forms/hrv>
 - <https://uredzastupnika.gov.hr/europski-sud-za-ljudska-prava/kako-podnijeti-zahtjev-436/436>
 - [Nova pravila o odlukama suca pojedinca \(vijesti\)](#)
 - Upute: https://www.echr.coe.int/Documents/Application_Notes_HRV.pdf (hrv.)
 - [Korisni dokumenti](#) – razni linkovi
 - [Tekst Poslovnika - Pravilo 47](#) (hrv.), čitav [Poslovnik](#) (hrv.)
- **Druge upute i pomoć za popunjavanje obrazaca i pokretanje postupka**
 - [How to make a valid application?](#) (eng.)
 - [Praktične upute](#) (eng.) - povijesni pregled Poslovnika (Rules); *practice directions* (PDs)
 - [Opće informacije o Sudu](#) (Q&A na različitim jezicima)
 - [Brošura – Vaš zahtjev pred ESLJP](#) (hrv.)
 - [Česte greške pri popunjavanju](#) (eng.)
 - [Upute Predsjednika \(PD\) o pokretanju postupka](#) (eng., 2015)

Chapter II – Institution of Proceedings

Rule 45 – Signatures

1. Any application made under Articles 33 or 34 of the Convention shall be submitted in writing and shall be signed by the applicant or by the applicant's representative.
2. Where an application is made by a non-governmental organisation or by a group of individuals, it shall be signed by those persons competent to represent that organisation or group. The Chamber or Committee concerned shall determine any question as to whether the persons who have signed an application are competent to do so.
3. Where applicants are represented in accordance with Rule 36, a power of attorney or written authority to act shall be supplied by their representative or representatives.

Rule 47¹ – Contents of an individual application

1. An application under Article 34 of the Convention shall be made on the application form provided by the Registry, unless the Court decides otherwise. It shall contain all of the information requested in the relevant parts of the application form and set out
 - (a) the name, date of birth, nationality and address of the applicant and, where the applicant is a legal person, the full name, date of incorporation or registration, the official registration number (if any) and the official address;
 - (b) the name, address, telephone and fax numbers and e-mail address of the representative, if any;
 - (c) where the applicant is represented, the dated and original signature of the applicant on the authority section of the application form; the original signature of the representative showing that he or she has agreed to act for the applicant must also be on the authority section of the application form;

- (d) the name of the Contracting Party or Parties against which the application is made;
- (e) a concise and legible statement of the facts;
- (f) a concise and legible statement of the alleged violation(s) of the Convention and the relevant arguments; and
- (g) a concise and legible statement confirming the applicant's compliance with the admissibility criteria laid down in Article 35 § 1 of the Convention.

2. (a) All of the information referred to in paragraph 1 (e) to (g) above that is set out in the relevant part of the application form should be sufficient to enable the Court to determine the nature and scope of the application without recourse to any other documents.

(b) The applicant may however supplement the information provided in the application form with further details on the facts, alleged violations of the Convention and the grounds of complaint. Such information shall not exceed 20 pages.

3.1. The application form shall be signed by the applicant or the applicant's representative and shall be accompanied by

- (a) copies of documents relating to the decisions or measures complained of, judicial or otherwise;
- (b) copies of documents and decisions showing that the applicant has complied with the exhaustion of domestic remedies requirement and the time-limit contained in Article 35 § 1 of the Convention;
- (c) where appropriate, copies of documents relating to any other procedure of international investigation or settlement;
- (d) where the applicant is a legal person as referred to in Rule 47 § 1 (a), a document or documents showing that the individual who lodged the application has the standing or authority to represent the applicant.

3.2. Documents submitted in support of the application shall be listed in order by date, numbered consecutively and be identified clearly.

4. Applicants who do not wish their identity to be disclosed to the public shall so indicate and shall submit a statement of the reasons justifying such a departure from the normal rule of public access to information in proceedings before the Court. The Court may authorise anonymity or grant it of its own motion.

5.1. Failure to comply with the requirements set out in paragraphs 1 to 3 of this Rule will result in

Pravilo 47. (hrv)

Popunjavanje obrasca (video – eng.)

Korisni materijali za pripremu podneska

Practice directions ([link](#))

Zahtjev za anonimnošću

Zahtjev za pravičnu naknadu

Elektroničko podnošenje

- Zastupnika država članica
- Podnositelja zahtjeva

Korisni materijali za meritornu pripremu

Vodiči (Ured) i Vodiči (ECHR)

Factsheets

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Obrazac ćete moći ispuniti ispravno samo uz program Adobe Reader 9 ili njegovu noviju verziju (program možete preuzeti na stranici www.adobe.com).
Preuzmite primjerak obrasca na svoje računalo, ispunite ga u cijelosti koristeći Adobe Reader, zatim ga ispišite i poštom pošaljite Sudu.

HRV - 2018/1

Obrazac zahtjeva

O obrascu zahtjeva

Ovaj obrazac zahtjeva je službeni pravni dokument i može utjecati na Vaša prava i obveze. Molimo Vas da slijedite upute navedene u „Uputama za ispunjavanje obrasca zahtjeva“. Proverite jeste li ispunili sva polja primjenjiva na Vašu situaciju te priložite sve dokumente koji mogu biti od značaja.

Upozorenje: Ako je Vaš zahtjev nepotpun, neće biti prihvaćen (vidi pravilo 47. Poslovnika Suda). Posebno obratite pažnju da pravilo 47. stavak 2. (a) Poslovnika traži da kratka izjava o činjenicama, pritužbe i podaci o pridržavanju uvjeta dopuštenosti MORAJU biti navedeni u odgovarajućim dijelovima obrasca zahtjeva. Pravilno popunjeni obrazac treba omogućiti Sudu da odredi vrstu i predmet zahtjeva bez uvida u bilo koji drugi podnesak.

Kodirana naljepnica

Ako ste od Europskog Suda za ljudska prava već primili kodirane naljepnice, jednu naljepnicu zalijepite ovdje.

Naš broj

Ako ste od Suda već dobili broj zahtjeva vezano uz ove pritužbe, navedite ga ovdje.

A. Podnositelj zahtjeva

A.1. Pojedinaac

Ovaj odjeljak odnosi se samo na fizičke osobe kao podnositelje zahtjeva. Ako je podnositelj zahtjeva organizacija, prijedite na odjeljak A.2.

1. Prezime

2. Ime(na)

3. Datum rođenja

D	D	M	M	G	G	G	G		

 npr. 31/12/1960

4. Mjesto rođenja

5. Državljanstvo

6. Adresa

7. Telefon (uključujući međunarodni pozivni broj)

8. E-mail (ako ga imate)

9. Spol muški ženski

A.2. Organizacija

Ovaj odjeljak treba popuniti samo ako je podnositelj zahtjeva trgovačko društvo, nevladina organizacija, udruga ili druga pravna osoba. U tom slučaju popunite i odjeljak D.1.

10. Tvrtka ili naziv

11. Identifikacijski (registracijski) broj (ako postoji)

12. Datum osnivanja ili upisa u odgovarajući upisnik (ako postoji)

D	D	M	M	G	G	G	G		

 npr. 27/09/2012

13. Djelatnost

14. Adresa sjedišta

15. Telefon (uključujući međunarodni pozivni broj)

16. E-mail

ZASTUPANJE

Rule 36¹ – Representation of applicants

Podnositelji

- svatko može sam nastupati u vlastito ime – do komunikacije predmeta
- mogućnost angažiranja punomoćnika
- redovno: odvjetnici (ali uz dopuštenje mogu i druge osobe)
- poznavanje jezika

mogućnost besplatne pravne pomoći od Suda (čl. 105-110. [Poslovnika](#))
[Prijevod na stranicama Ureda]

Države članice

zastupnici države (R35.)

- pomoćnici, savjetnici

Rule 36¹ – Representation of applicants

1. Persons, non-governmental organisations or groups of individuals **may initially** present **applications** under Article 34 of the Convention **themselves or through a representative**.

2. Following **notification** of the application to the respondent Contracting Party under Rule 54 § 2 (b), the applicant **should be represented** in accordance with paragraph 4 of this Rule, **unless** the President of the Chamber decides otherwise.

3. The applicant must be so represented at **any hearing** decided on by the Chamber, **unless** the President of the Chamber **exceptionally grants leave** to the applicant to present his or her own case, subject, if necessary, to being assisted by an advocate or other approved representative.

4. (a) The representative acting on behalf of the applicant pursuant to paragraphs 2 and 3 of this Rule **shall be an advocate authorised to practise in any of the Contracting Parties and resident** in the territory of **one of them, or any other person approved by the President of the Chamber**.

(b) In exceptional circumstances and at any stage of the procedure, the President of the Chamber may, where he or she considers that the circumstances or the conduct of the advocate or other person appointed under the preceding sub-paragraph so warrant, **direct that the latter may no longer represent or assist the applicant** and that the applicant should seek alternative representation.

5. (a) The advocate or other approved representative, or the applicant in person who seeks leave to present his or her own case, **must** even if leave is granted under the following sub-paragraph **have an adequate understanding of one of the Court's official languages**.

(b) If he or she **does not have sufficient proficiency to express** himself or herself in one of the Court's official languages, **leave to use one of the official languages** of the Contracting Parties may be given by the President of the Chamber under Rule 34 § 3.

Javnost postupka

- Pravilo 33. Poslovnika (izmjena); čl. 40. EK
- u pravilu postupak je javan
 - iznimno ne, ako tako odluči Sud
 - Po službenoj dužnosti ili na inicijativu stranke ili treće osobe
 - Inicijativna mora biti obrazložena
 - U cijelosti ili djelomično
 - Javnost se može ograničiti iz istih razloga iz kojih se mogu ograničiti uvjetna konvencijska prava
- **Presude i druge odluke**
 - Presude i odluke Vijeća i Velikog vijeća: uvijek javne
 - Sumarne odluke o nedopuštenosti ili brisanju
 - dostupne javnosti – ali kao „periodične opće informacije”
 - Isto i za odluke suca pojedinca
- **Ročišta**
 - Javna, iznimno nejavna (Pravilo 63)
- **Dokumenti u tajništvu**
 - javni su, osim prema odluci predsjednika Suda (Pravilo 33/1)
 - Iznimka: dokumenti u postupku „prijateljske nagodbe”: nejavni
 - V. Archives
 - Pristup arhivi Suda; praktična pitanja

Jezik postupka

- Pravilo 34. Poslovnika
- Opće pravilo:
- Službeni jezici suda su **engleski i francuski**
 - iznimno: drugi jezik članice - do odluke o dopuštenosti

Po stadijima

- **Do komunikacije predmeta tuženoj državi**
 - Stranke mogu koristiti jedan od službenih jezika u članicama Konvencije
- **Nakon komunikacije predmeta tuženoj državi**
 - Engleski ili francuski
 - drugi jezik članice može se i dalje koristiti ako tako dopusti predsjednik vijeća, eventualno uz obvezu stranke da snosi troškove prevođenja
 - Državi se može naložiti da osigura prevođenje njenih podnesaka za podnositelja na službeni jezik te države, da bi podnositelj mogao shvatiti sadržaj podnesaka (Pravilo 34/5).
 - Svjedoci i vještaci imaju pravo na korištenje svoga jezika, uz osigurano prevođenje.
 - Nacionalni sud može upućivati zahtjev za savjetodavnim mišljenjem na službenom jeziku tog suda.

Pravilo 33.¹

(JAVNOST POSTUPKA)

1. Svi dokumenti položeni u Tajništvu od strane stranaka ili trećih stranaka u vezi sa zahtjevom, osim onih položenih u okviru pregovora o prijateljskom rješenju predviđenih u pravilu 62., dostupni su javnosti sukladno pravilima koja određuje Tajnik, osim ako predsjednik vijeća, iz razloga navedenih u stavku 2. ovoga pravila odluči drukčije, bilo na vlastitu inicijativu, ili na zahtjev stranke ili bilo koje druge zainteresirane osobe.

2. Pristup javnosti dokumentu ili bilo kojem njegovom dijelu može biti ograničen u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kad tako zahtijevaju interesi maloljetnika ili zaštita privatnog života stranaka ili druge zainteresirane osobe, ili u mjeri strogo potrebnoj po mišljenju predsjednika Vijeća u posebnim okolnostima kad bi pristup javnosti bio protivan interesima pravde.

3. U zahtjevu kojim se prema stavku 1. ovoga pravila traži tajnost, moraju se navesti razlozi i točno odrediti traži li se da dokumenti budu nedostupni javnosti u cijelosti ili djelomično.

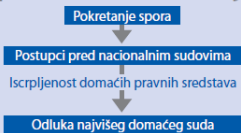
4. Odluke i presude koje donosi vijeće dostupne su javnosti. Odluke i presude odbora, uključujući odluke iz pravila 53. stavka 5, dostupne su javnosti. Sud će periodično učiniti dostupnim javnosti opće informacije o odlukama koje suci pojedinci donose temeljem pravila 52.A stavka 1.i odbori na temelju pravila 53. stavka 5.

PISMENI I USMENI POSTUPAK

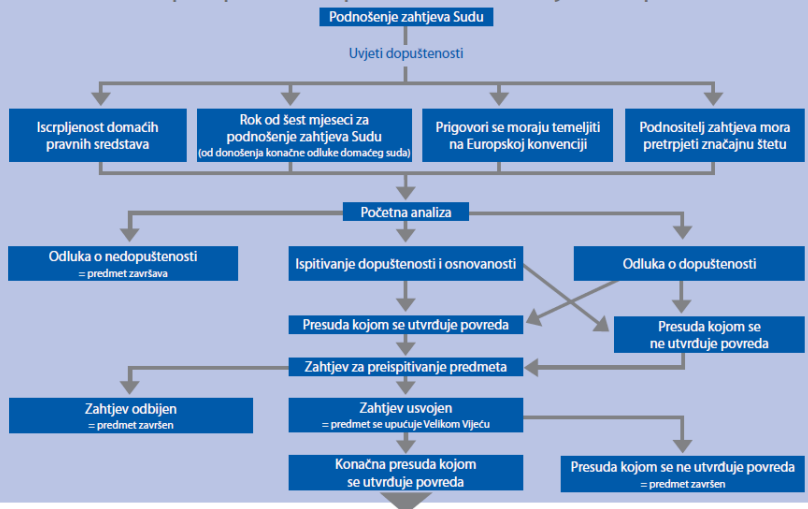
- Forma poduzimanja radnji u postupku pred ESLJP
- **Pismeni postupak**
 - Pravilo 38 Poslovnika
 - PD ("Naputci") o podnescima/elektroničkoj komunikaciji
- **Usmeni postupak**
 - Kad se održavaju ročišta?
 - Obvezatan uvijek kad ga države traže u međudržavnim sporovima (Pravilo 58), inače diskrecija Vijeća
 - Pojedinačni zahtjevi: „kad je potrebno” (Pravilo 59)
 - Kako se održavaju ročišta?
 - Pravila 63 i 64
 - svjedoke i vještake poziva tajnik Suda; nema prisilnih sredstava; saslušanja su javna - iznimno *in camera*.

Sudbina zahtjeva

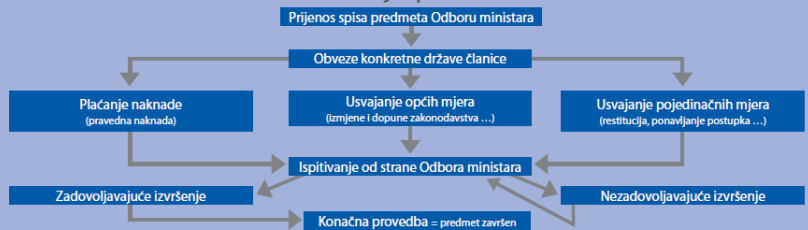
Postupak na nacionalnoj razini

Postupak pred Europskim sudom za ljudska prava

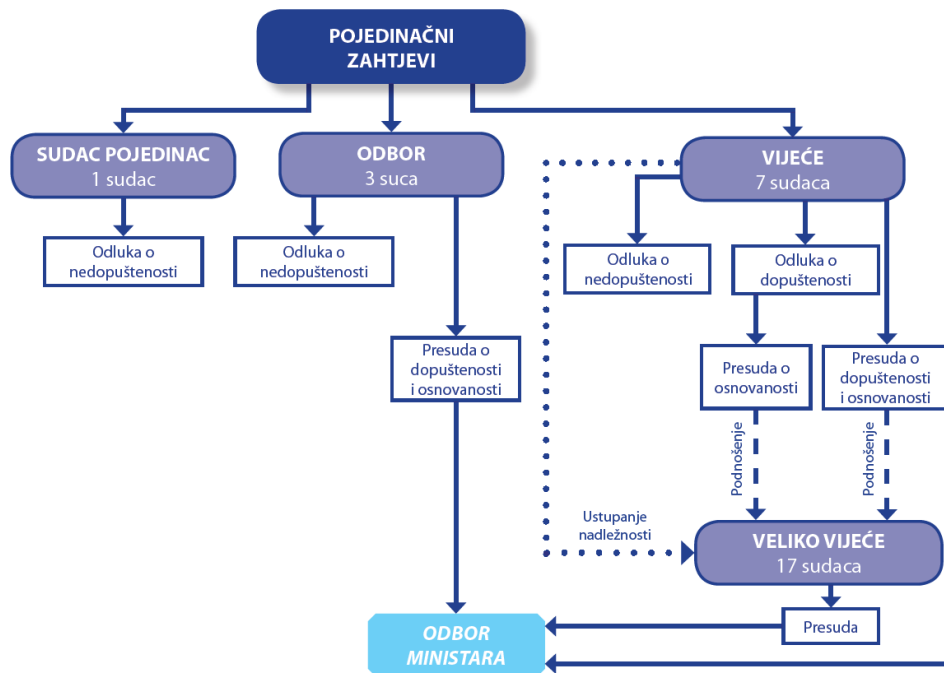
Izvršenje presude

TIJEK POSTUPKA

- Ispitivanje procesnih pretpostavaka
 - Odlučivanje o dopuštenosti
 - V. ekstenzivno: Praktični vodič
- Meritorno odlučivanje

Pojednostavljeni prikaz tijeka sudskog postupka prema sastavu Suda

PRIVREMENE MJERE

Pravilo 39. Poslovnika i PD

- „određena mjera naložena državi tijekom postupka”
 - Npr. zabrana ekstradicije
- Uvjet: opasnost da će bez mjere doći do ozbiljnih povreda Konvencije (praksa)
- Nepostupanje u skladu s privremenom mjerom – povreda čl. 34. Konvencije
 - V. Mamatkulov i Askarov protiv Turske (t. 92-129);
- Slučajevi u kojima je sud odlučivao o privremenim mjerama (primjeri negativnih odluka)
 - Rackete protiv Italije (press); Lambert protiv Francuske (press)
- Može li Sud kontrolirati privremene mjere koje donose sudovi država članica?
 - V. Micaleff protiv Malte (hrv.), v. i U-I-4175/2013-PP (Dalekovod, Kolakušić)

Dokumenti:

Informacije o privremenim mjerama (hrv.); Upute (*practice directions*) (hrv.)

Uvod u privremene mjere pred Sudom (eng.);

Obuhvatna praksa: Factsheet on Interim Measures; Statistički podaci

Pravilo 39.³

(PRIVREMENE MJERE)

1. Vijeće, ili, kad je to primjereno, predsjednik odjela ili dežurni sudac imenovan temeljem stavka 4. ovog pravila može, na zahtjev stranke ili svake druge zainteresirane osobe, ili na vlastitu inicijativu, naznačiti strankama svaku privremenu mjeru za koju smatra da je treba donijeti u interesu stranaka ili pravilnog vođenja postupka pred tim vijećem.

2. Kada se to smatra prikladnim, Odbor ministara može se odmah obavijestiti o mjeri donesenoj u pojedinom predmetu.

3. Vijeće ili, kad je to primjereno, predsjednik odjela ili dežurni sudac imenovan temeljem stavka 4. ovog pravila, može tražiti informacije od stranaka o svakom pitanju koje je povezano s primjenom bilo koje privremene mjere koju je naznačilo.

4. Predsjednik Suda može imenovati potpredsjednike odjela dežurnim sucima za odlučivanje o zahtjevima za privremenu mjeru.

Načini okončanja postupka

Vrste presuda – prioritavno rješavanje predmeta i pilotski postupak

NAGODBA

(“PRIJATELJSKO RJEŠENJE SPORA”)

- ako je zahtjev dopušten - Sud nastavlja s ispitivanjem slučaja
- Sud se stavlja na raspolaganje strankama za postizanje rješenja na temelju poštovanja ljudskih prava (39)
 - postupak posredovanja i mirenja je **povjerljiv**
 - u slučaju nagodbe - sud briše slučaj u presudi koja kratko rekapitulira činjenice i rješenje

ČLANAK 39.

Prijateljsko rješenje

1. Sud se u bilo kojoj fazi postupka može staviti na raspolaganje zainteresiranim strankama u cilju postizanja **prijateljskog rješenja na temelju poštovanja ljudskih prava** zajamčenih Konvencijom i dodatnim protokolima.
2. Postupak prema stavku 1. je **povjerljive** prirode.
3. Ako je postignuto prijateljsko rješenje, Sud će **izbrisati slučaj** sa svoje liste odlukom koja će sadržavati **kratku izjavu o činjenicama i postignutom rješenju**.
4. Ta se odluka **dostavlja Odboru ministara** koji **nadzire izvršenje** uvjeta prijateljskoga rješenja, kako su navedeni u odluci.

Pravilo 62.¹

(PRIJATELJSKO RJEŠENJE)

1. Nakon što je zahtjev proglašen dopuštenim, tajnik, djelujući prema uputama vijeća ili njegovog predsjednika, stupa u vezu sa strankama radi postizanja prijateljskog rješenja u toj stvari u skladu s člankom 39. stavkom 1. Konvencije. Vijeće poduzima sve korake koji se čine primjerenim kako bi olakšalo postizanje takvoga rješenja.

2. U skladu s člankom 39. stavkom 2. Konvencije, pregovori o prijateljskom rješenju bit će tajni i neće biti na štetu argumenata stranaka u postupku u sporu. U postupku u sporu ne može se pozivati ili oslanjati ni na kakvo pisano ili usmeno priopćenje niti na ikakvu ponudu ili ustupak učinjen u okviru pokušaja postizanja prijateljskog rješenja.

3. Ako tajnik obavijesti vijeće da su stranke prihvatile prijateljsko rješenje, ono će, nakon što se uvjeri da je rješenje postignuto na temelju poštivanja ljudskih prava priznatih Konvencijom i dodatnim protokolima, izbrisati predmet sa sudske liste u skladu s pravilom 43. stavkom 3.

4. Stavci 2. i 3. primjenjuju se *mutatis mutandis* na postupak prema pravilu 54 A.

HUDOC – Hrvatske nagodbe

Primjer: Badovinac, Podoreški

JEDNOSTRANO PRIZNANJE POVREDE

„unilateral declaration“

- Novo pravilo – čl. 62.A Poslovnika, od IV/2012;
- Mogućnost u slučaju da podnositelj zahtjeva odbije nagodbu („prijateljsko rješenje“)
 - Izjava („deklaracija“) kojom se jasno potvrđuje povreda i obećaju odšteta i korektivne mjere
 - Zahtjev Sudu da se predmet briše s liste predmeta

Iznimno: može se tražiti i bez pokušaja nagodbe, ako to posebne okolnosti opravdavaju

Vidi: [Unilateral declarations](#)

Pravilo 62.A²

(Jednostrano priznanje povrede)

1. (a) Kada podnositelj zahtjeva odbije prijedlog za postizanje prijateljskog rješenja u skladu s pravilom 62, ugovorna stranka može podnijeti zahtjev Sudu za brisanje zahtjeva s liste predmeta Suda, u skladu s člankom 37. stavkom 1. Konvencije.

(b) Takvom zahtjevu mora priložiti deklaraciju kojom jasno potvrđuje povredu Konvencije u podnositeljevom slučaju zajedno s obećanjem da će osigurati odgovarajuće obeštećenje i, ukoliko je potrebno, poduzeti potrebne korektivne mjere.

(c) Podnošenje deklaracije iz članka 1 (b) ovih pravila mora biti učinjeno u javnom i kontradiktornom postupku vođenom odvojeno od, i uz poštivanje povjerljivost postupka postizanja prijateljskog rješenja spora, sukladno članku 39. stavku 2. Konvencije i pravilu 62. stavku 2.

2. Kada posebne okolnosti to opravdavaju, zahtjev i priložena deklaracija mogu biti podneseni Sudu čak i bez postojanja prijašnjeg pokušaja postizanja prijateljskog rješenja spora.

3. Ukoliko Sud smatra da deklaracija nudi dovoljni temelj za utvrđenje da poštovanje ljudskih prava definiranih u Konvenciji i pripadajućim Protokolima ne zahtjeva dalje ispitivanje zahtjeva, on može zahtjev izbrisati s liste predmeta Suda u cijelosti ili djelomično, čak o ako podnositelj zahtjeva želi da se ispitivanje predmeta nastavi.

4. Ovo pravilo se primjenjuje *mutatis mutandis* na postupak prema pravilu 54A.

ODLUKA O NEDOPUŠTENOSTI I BRISANJE S LISTE

ČLANAK 37.

Brisanje zahtjeva s liste

1. Sud može u svakom stadiju postupka odlučiti da izbriše neki zahtjev s liste slučajeva kada okolnosti dovode do zaključka:
 - a) da podnositelj ne namjerava ustrajati u svojem zahtjevu, ili
 - b) da je predmet riješen, ili
 - c) da iz nekog drugog razloga koji utvrdi Sud više nije opravdano nastaviti s daljnjim ispitivanjem zahtjeva.

Međutim, Sud će nastaviti ispitivanje zahtjeva ako to traže interesi poštovanja ljudskih prava zajamčenih Konvencijom i dodatnim protokolima.

2. Sud može odlučiti da vrati zahtjev na svoju listu slučajeva ako smatra da to okolnosti opravdavaju.

- formalna odluka o (ne)dopuštenosti;
 - V. čl. 54.A (2002-06)
- brisanje zahtjeva s liste
 - moguće u svakom stadiju - uvjeti:
 - podnositelj ne namjerava ustrajati
 - predmet je riješen
 - iz drugog razloga više nije oportuno dalje odlučivati
- donošenje meritorne odluke - presude
- Vidi [Praktični vodič o uvjetima dopuštenosti](#)

ARTICLE 35

Admissibility criteria

1. The Court may only deal with the matter after all domestic remedies have been exhausted, according to the generally recognised rules of international law, and within a period of six months from the date on which the final decision was taken.
2. The Court shall not deal with any application submitted under Article 34 that
 - (a) is anonymous; or
 - (b) is substantially the same as a matter that has already been examined by the Court or has already been submitted to another procedure of international investigation or settlement and contains no relevant new information.
3. The Court shall declare inadmissible any individual application submitted under Article 34 if it considers that:
 - (a) the application is incompatible with the provisions of the Convention or the Protocols thereto, manifestly ill-founded, or an abuse of the right of individual application; or
 - (b) the applicant has not suffered a significant disadvantage, unless respect for human rights as defined in the Convention and the Protocols thereto requires an examination of the application on the merits and provided that no case may be rejected on this ground which has not been duly considered by a domestic tribunal.
4. The Court shall reject any application which it considers inadmissible under this Article. It may do so at any stage of the proceedings.

Pravilo 54.A²

(ZAJEDNIČKO ISPITIVANJE DOPUŠTENOSTI I OSNOVANOSTI)

1. Prigodom donošenja odluke da se o zahtjevu obavijesti tužena ugovorna stranka prema pravilu 54. stavku 2. b), vijeće može odlučiti da će istodobno ispitati dopuštenost i osnovanost u skladu s člankom 29. stavkom 1. Konvencije. U tom slučaju stranke se pozivaju da se ujedno očituju glede pravedne naknade, te da daju prijedloge za prijateljsko rješenje. Uvjeti propisani pravilima 60. i 62. sukladno se primjenjuju. Sud u svakom stadiju može, ako je potrebno, donijeti posebnu odluku o osnovanosti.

2. Ako se ne postigne prijateljsko ili neko drugo rješenje, a vijeće se uvjeri, u svjetlu argumenata stranaka, da je zahtjev dopušten i pripravan za odlučivanje o osnovanosti, ono će odmah donijeti presudu koja uključuje odluku vijeća o dopuštenosti, osim u slučajevima kada odluči donijeti takvu odluku odvojeno.

SUDSKA PRAKSA: VODEĆI PREDMETI I CITIRANJE

- Donošenje presuda
 - Jezik: engleski, francuski ili oba jezika
 - Veliko vijeće: uvijek na oba jezika (od 2020)
 - Javno objavljivanje – R77/2
 - V. [Delivery of judgments](#)
- Izbor prakse i vodeći predmeti
 - Nove zbirke od 2016. ([link](#))
 - [Sažeci, pregled prakse](#) (v. [hrv.](#) - 2016)
 - [Factsheets](#)
- Načini citiranja odluka Europskog suda
 - [Upute Suda](#)
 - [Lista svih odluka i savjetodavnih mišljenja](#)

Rule 18A – non-judicial rapporteurs

1. When sitting in a single-judge formation, the Court shall be assisted by non-judicial rapporteurs who shall function under the authority of the President of the Court. They shall form part of the

Pravilo 18.A⁴

(IZVJESTITELJI KOJI NISU SUDI)

1. Kada sudi kao sudac pojedinac. Sudu pomažu izvjestitelji koji nisu suci i djeluju pod nadzorom predsjednika Suda. Oni su dio Tajništva Suda.
2. Izvjestitelji koji nisu suci imenuje predsjednik Suda na prijedlog tajnika. Tajnici odjela i zamjenici tajnika odjela iz članka 18. stavka 2. postupaju po službenoj dužnosti kao izvjestitelji koji nisu suci.

is shall be appointed by the President of the Court on a proposal by s and Deputy Section Registrars, as referred to in Rule 18 § 2, shall act reurs.

Rule 18B³ – Jurisconsult

For the purposes of ensuring the quality and consistency by a Jurisconsult. He or she shall be a member of the Regis and information, in particular to the judicial formations an

Pravilo 18.B³ (PRAVNI SAVJETNIK)

U cilju osiguravanja kvalitete i dosljednosti sudske prakse, Sudu pruža podršku pravni savjetnik. On ili ona jest član Tajništva. Pravni savjetnik priprema mišljenja i informacije, osobito sudskim odjelima i članovima Suda.

RJEŠAVANJE REPETITIVNIH SLUČAJEVA

“PILOT PROCEDURE”

REFORMA POSTUPKA U REPETITIVNIM PREDMETIMA

- Reforma Suda – **Interlaken (2010)**, Izmir (2011), Brighton (2012), Oslo (2014), Bruxelles (2015), Copenhagen (2016)
- Novi način rada suda: organizacija po načelu procesne razmjernosti!
- Prioritetno rješavanje i filtriranje predmeta: predmeti se ne rješavaju mehanički, po vremenu dolaska!
 - Case processing and working methods (How the Court works...)
 - Politika prioritarnog rješavanja: 2009, **2017**
 - Revizija: „A Court that matters“: **2021**
 - Organizacijske intervencije u rad Suda
 - Sekcija za filtriranje ([info](#)) – od 2011
 - Trijaža aplikacija – Pravilo 47
 - Juriskonzulti (Pravilo 18)

PILOTSKI POSTUPAK

- „Ogledni (modelski) postupak” – postupak koji treba neposredno riješiti ili poslužiti za rješavanje većeg broja mogućih predmeta
- Novost: u Poslovniku od 2011.
 - Razvijeno kroz praksu Suda
 - Prva odluka: [Broniowski protiv Poljske \(2004\)](#)
 - O razvoju: vidi [Pilotski postupak \(Information note\)](#)
- Sistemski problemi funkcioniranja pravosuđa
 - Trajanje sudskih postupaka
 - Pravo na djelotvorno pravno sredstvo
 - Isključenje osuđenika od prava na sudjelovanje na izborima
 - Pitanja „izbrisanih” iz državljanstva
 - Stanje u državnim zatvorima
 - Neizvršavanje presuda (protiv države i sl.)
 - Razne povrede prava na vlasništvo („stara devizna štednja”)
- Primjeri: [Pilot judgments \(factsheet\)](#).

Pravilo 61.¹

(POSTUPAK DONOŠENJA PILOT-PRESUDE)

1. Sud može pokrenuti postupak za donošenje pilot-presude i donijeti pilot presudu kada činjenice iz zahtjeva upućuju na postojanje strukturnih ili sustavnih problema ili drugih sličnih poremećaja u državi ugovornici koji su doveli ili mogu dovesti do sličnih zahtjeva.

2. Prije pokretanja postupka za donošenje pilot-presude, Sud će prvo zatražiti mišljenje stranaka o tome je li ispitivani zahtjev posljedica takvog problema ili poremećaja u državi ugovornici, kao i mišljenje o prikladnosti da se zahtjev ispituje u takvom postupku.

Postupak za donošenje pilot-presude može pokrenuti Sud na vlastitu inicijativu ili na zahtjev jedne ili objiju stranaka.

Svaki zahtjev odabran da se o njemu odluči pilot-presudom dobit će prvenstvo u postupanju sukladno pravilu 41. Poslovnika Suda.

3. Sud će u pilot-presudi naznačiti prirodu strukturnog ili sustavnog problema odnosno drugog poremećaja, te vrstu korektivnih mjera koje države ugovornice trebaju poduzeti na domaćoj razini temeljem izreke presude.

4. Sud može u izreci pilot-presude odrediti da se mjere iz stavka 3. trebaju usvojiti u određenom roku, imajući u vidu prirodu potrebnih mjera i brzinu kojom naznačeni problem može biti otklonjen na domaćoj razini.

5. Prilikom donošenja pilot-presude, Sud može odgoditi u cijelosti ili djelomično rješavanje pitanja pravedne naknade, do usvajanja pojedinačnih i općih mjera naznačenih u pilot-presudi.

6. Ako to smatra prikladnim, Sud može odgoditi ispitivanje svih sličnih zahtjeva do usvajanja korektivnih mjera sukladno izreci pilot-presude.

Podnositelji zahtjeva će na prikladan način biti obaviješteni o odgodi. Oni će biti na odgovarajući način obaviješteni o svim bitnim promjenama vezanim za njihove predmete.

Sud u svako doba može ispitati odgođeni zahtjev ako je to u interesu pravilnog suđenja.

7. Ako stranke u pilot predmetima postignu sporazum o prijateljskom rješenju, takav sporazum mora sadržavati izjavu tužene Vlade o provedbi općih mjera naznačenih u pilot presudi, kao i naknadu koja će biti dodijeljena ostalim postojećim ili potencijalnim podnositeljima zahtjeva.

8. Sud će, osim ako ne odluči suprotno, u slučaju neuspjeha države ugovornice da udovolji izreci pilot presude, nastaviti s ispitivanjem zahtjeva koji su odgođeni u skladu sa stavkom 6.

9. Odbor ministara, Parlamentarna skupština Vijeća Europe, Glavni tajnik Vijeća Europe i Povjerenik za ljudska prava Vijeća Europe bit će obaviješteni o donošenju pilot presude kao i bilo koje druge presude u kojoj Sud upućuje na postojanje strukturnog ili sustavnog problema u državi ugovornici.

10. Informacije o pokretanju postupaka za donošenje pilot-presuda, donošenju pilot presuda i njihovom izvršenju, kao i dovršenju tih postupaka bit će objavljene na web stranici Suda.

SAVJETODAVNA MIŠLJENJA

- Dva režima

Članak 47.-49. EK

- Inicijativa: Odbor ministara
- V. Poslovnik, pravila 82.-90.

Protokol 16. (od 1.8.2018.)

- Inicijativa: Najviši sudovi članica
 - [Upute](#), [Explanatory report](#)
 - V. Poslovnik, pravila 91.-95.
- Prvi zahtjevi za savjetodavna mišljenja
 - Info: [Q & A Advisory opinions](#)
 - Prvi zahtjev: Cour de cassation (FR, [press](#))
 - Drugi zahtjev: Armenija ([press](#))

ČLANAK 47.

Savjetodavna mišljenja

1. Sud može, na zahtjev Odbora ministara, davati savjetodavna mišljenja o pravnim pitanjima glede tumačenja Konvencije i dodatnih protokola.
2. Takva se mišljenja ne smiju odnositi na pitanja vezana uz sadržaj ili domašaj prava i sloboda određenih u odjeljku I. Konvencije i dodatnim protokolima, ili na bilo koje drugo pitanje koje bi Sud ili Odbor ministara mogli razmatrati na temelju nekog postupka koji je započeo u skladu s Konvencijom.
3. Odluke Odbora ministara da od Suda traži neko savjetodavno mišljenje donose se većinom glasova predstavnika koji imaju pravo djelovati u Odboru.

ČLANAK 48.

Savjetodavna nadležnost Suda

Sud odlučuje je li zahtjev za savjetodavnim mišljenjem koji je podnio Odbor ministara unutar njegove nadležnosti kako je određuje članak 47.

ČLANAK 49.

Obrazloženje savjetodavnih mišljenja

1. Savjetodavna mišljenja Suda trebaju biti obrazložena.
2. Ako savjetodavno mišljenje u cijelosti ili djelomično ne izražava jednoglasno mišljenje sudaca, svaki sudac ima pravo da dade posebno mišljenje.
3. Savjetodavna mišljenja Suda upućuju se Odboru ministara.

ČLANAK 1.

1. Najviši sudovi visoke ugovorne stranke, određeni u skladu s člankom 10., mogu od Suda zatražiti savjetodavna mišljenja o načelnim pitanjima koja se odnose na tumačenje ili primjenu prava i sloboda određenih Konvencijom ili njenim Protokolima.
2. Sud koji podnosi zahtjev može tražiti savjetodavno mišljenje samo u vezi predmeta koji razmatra.
3. Sud koji podnosi zahtjev mora ga obrazložiti te navesti odgovarajuću pravnu i činjeničnu podlogu predmeta koji razmatra.

P16

Poglavlje IX. - SAVJETODAVNA MIŠLJENJA NA TEMELJU ČLANAKA 47., 48. I 49. KONVENCIJE¹

Pravilo 82.²

U postupku radi davanja savjetodavnog mišljenja koje je zatražio Odbor ministara, uz odredbe članaka 47., 48. i 49. Konvencije, Sud primjenjuje sljedeće odredbe. Sud će također primijeniti druge odredbe ovog Poslovnika u opsegu za koji smatra da je prikladan.

Pravilo 83.³

Zahtjev za savjetodavnim mišljenjem podnosi se tajniku. U njemu treba potpuno i točno navesti pitanje o kojem se traži mišljenje Suda, kao i

- a) datum kada je Odbor ministara usvojio odluku iz članka 47. stavka 3. Konvencije;
- b) imena i adrese osobe ili osoba imenovanih od strane Odbora ministara radi davanja Sudu objašnjenja koja bi on mogao tražiti.

Uz zahtjev je potrebno priložiti sve dokumente za koje je vjerojatno da mogu razjasniti to pitanje.

Pravilo 84.⁴

1. Nakon primitka zahtjeva, tajnik će proslijediti kopiju i priložene dokumente svim članovima Suda.

2. Tajnik će obavijestiti ugovorne stranke da mogu podnijeti pisana očitovanja na zahtjev.

Pravilo 85.⁵

1. Predsjednik Suda odredit će rok za podnošenje pisanih očitovanja ili drugih dokumenata.

2. Pisana očitovanja ili drugi dokumenti podnose se tajniku, koji će njihove kopije proslijediti svim članovima Suda, Odboru ministara te svim ugovornim strankama.

Pravilo 86.

Nakon okončanja pisanog postupka, predsjednik Suda odlučit će da li će svim ugovornim strankama koje su podnijele pisana očitovanja biti omogućeno da ih iznesu i na usmenoj raspravi koja će se održati u tu svrhu.

Pravilo 87.¹

1. Zahtjev za savjetodavnim mišljenjem razmatra veliko vijeće.
2. Ukoliko veliko vijeće smatra da zahtjev nije u sklopu njegove nadležnosti, kako je to definirano člankom 47. Konvencije, donijet će o tome obrazloženu odluku.

Pravilo 88.²

1. Obrazložene odluke o savjetodavnim mišljenjima donose se većinom glasova

Poglavlje X. - SAVJETODAVNA MIŠLJENJA NA TEMELJU PROTOKOLA BR. 16. UZ KONVENCIJU¹

Pravilo 91.

(OPĆENITO)

U postupku radi davanja savjetodavnih mišljenja koja su zatražili sudovi koje su ugovorne stranke odredile sukladno članku 10. Protokola br. 16 uz Konvenciju, uz odredbe tog Protokola, Sud primjenjuje sljedeće odredbe. Sud će također primijeniti druge odredbe ovog Poslovnika u opsegu za koji smatra da je prikladan.

Pravilo 92.

(PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA SAVJETODAVNIM MIŠLJENJEM)

1. U skladu s člankom 1. Protokola br. 16 uz Konvenciju, sud ugovorne stranke tog Protokola može zatražiti od Suda da dade savjetodavno mišljenje o načelnim pitanjima koja se odnose na tumačenje ili primjenu prava i sloboda definiranih Konvencijom i njenim Protokolima. Svaki takav zahtjev dostavlja se tajniku Suda.

2.1 Zahtjev se obrazlaže i u njemu se navodi

- (a) predmet domaćeg postupka i njegova relevantna pravna i činjenična pozadina;
- (b) mjerodavne domaće pravne odredbe;
- (c) odgovarajuća pitanja koja se odnose na Konvenciju, osobito prava ili slobode u pitanju;
- (d) ako je potrebno, sažetak tvrdnji stranaka u domaćem postupku o tom pitanju; i
- (e) ako je moguće i prikladno, izjava suda koji upućuje zahtjev o vlastitim stajalištima o tom pitanju, uključujući i bilo koju analizu o tom pitanju koju je možda sam izvršio.

2.2 Sud koji je uputio zahtjev podnosi sve dodatne dokumente značajne za pravnu i činjeničnu pozadinu predmeta u tijeku.

2.3 Sud koji je uputio zahtjev obavještava tajnika u slučaju povlačenja zahtjeva. Sud će obustaviti postupak po primitku te obavijesti.

Pravilo 93.

(ISPITIVANJE ZAHTJEVA OD STRANE ODBORA)

1.1 Odbor od pet sudaca velikog vijeća ispituje zahtjev za savjetodavnim mišljenjem. Odbor se sastoji od

- (a) predsjednika Suda. Ako je predsjednik spriječen, mijenja ga potpredsjednik prema redu prvenstva;
- (b) dva predsjednika odjela određena rotacijom. Ako su na taj način određeni predsjednici odjela spriječeni, mijenjaju ih potpredsjednici njihovih odjela;
- (c) suca određenog rotacijom između sudaca izabranih iz preostalih odjela za članove odbora u razdoblju od šest mjeseci;
- (d) suca izabranog u ime ugovorne stranke čiji sud je uputio zahtjev ili, kad je to primjereno, suca imenovanog sukladno pravilu 29.; i
- (e) najmanje dva zamjenska suca određena rotacijom između sudaca izabranih iz odjela za članove odbora u razdoblju od šest mjeseci.

1.2 Suci u nastavljaju službu u odboru u slučajevima kada su sudjelovali u ispitivanju zahtjeva za savjetodavnim mišljenjem, a konačna odluka o zahtjevu nije donesena na dan isteka razdoblja njihovog imenovanja u odbor.

Article 6

1 In the determination of his civil rights and obligations or of any criminal charge against him, everyone is entitled to a fair and public hearing within a reasonable time by an independent and impartial tribunal established by law. Judgment shall be pronounced publicly but the press and public may be excluded from all or part of the trial in the interests of morals, public order or national security in a democratic society, where the interests of juveniles or the protection of the private life of the parties so require, or to the extent strictly necessary in the opinion of the court in special circumstances where publicity would prejudice the interests of justice.

ČLANAK 6. EK PRAVO NA POŠTENO SUĐENJE

ASPEKTI FAIR POSTUPKA

Članak 6.

1. Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ili u slučaju podizanja optužnice za kazneno djelo protiv njega svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično, javno i u razumnom roku ispita njegov slučaj. Presuda se mora izreći javno, ali se sredstva priopćavanja i javnost mogu isključiti iz cijele rasprave ili njezinog dijela zbog razloga koji su nužni u demokratskom društvu radi interesa morala, javnog reda ili državne sigurnosti, kad interesi maloljetnika ili privatnog života stranaka to traže, ili u opsegu koji je po mišljenju suda bezuvjetno potreban u posebnim okolnostima gdje bi javnost mogla biti štetna za interes pravde.

POSILIJEDIPLOMSKI STUDIJ IZ EUROPSKOG PRAVA

LITERATURA

Uzelac, Pravo na pravično suđenje u građanskim predmetima: nova praksa Europskog suda za ljudska prava i njen utjecaj na hrvatsko pravo i praksu, Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu, 60:1/2010, str. (pp.) 101-148

- http://alanuzelac.from.hr/pubs/B42Hrvatsko%20pravo%20i%20cl%206%20ECHR_zbornik.pdf

Uzelac, Pravo na pošteno suđenje: opći i građanskopravni aspekti čl. 6. st. 1. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, u: Radačić, I., Usklađenost hrvatskih zakona i prakse sa standardima Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, Zagreb: Centar za mirovne studije, 2011, str. 88-125

- http://alanuzelac.from.hr/pubs/A35Fair_trial_uskladenost_zakonaCMS.pdf

Uzelac, O razvoju pravnih sredstava za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku. Afirmacija ili kapitulacija u borbi za djelotvorno pravosuđe? Zbornik Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (Liber amicorum - Prof. Sajko), 62:1-2/2012, str. 359-396

- http://alanuzelac.from.hr/pubs/B53_FS_Sajko_Pravna_sredstva_i_razumni_rok.pdf
- Ostali radovi na: <http://alanuzelac.from.hr/pubs/pubs.htm>

Vodič kroz članak 6. Konvencije – građanskopravni aspekti

- https://uredzastupnika.gov.hr/UserDocsImages//dokumenti/Edukacija//Vodi%C4%8D%20korz%20%C4%8Dlanak%206.%20Konvencije_gra%C4%91anski%20aspekt.pdf

ČL. 6. ST 1. EK: PRAVO NA PRAVIČAN (POŠTEN, FAIR) POSTUPAK

“**Svatko** ima pravo da o njegovim **građanskim pravima i obvezama** i optužbi za kazneno djelo odluči **nepristran** i **nezavisan sud** u **javnom** i **pravičnom** postupku i u **razumnom roku**”.

Violations by Article and by State

1959-2018	Total number of judgments															Other Article of the Convention			Right not to be tried or punished twice											
	Total	Total	Total	Total	Total	2	2	3	3	3	2/3	4	5	6	6	6	7	8	9	10	11	12	13	14	P1-1	P1-2	P1-3	P7-4		
Judgments finding at least one violation	Striking-out judgments finding no violation	Friendly settlements/ Judgments finding no violation	Other judgments/ Judgments finding no violation	Lack of effective investigation of life	Inhuman or degrading treatment	Prohibition of torture?	Lack of effective investigation	Conditional violations	Prohibition of slavery/ forced labour	Right to liberty and security	Right to a fair trial?	Length of proceedings	No punishment without law	Right to respect for family life	Freedom of expression and religion	Freedom of assembly	Right to an effective remedy	Prohibition of discrimination	Protection of property	Right to education	Right to free elections	Other Article of the Convention	Right not to be tried or punished twice	Right to free elections	Right not to be tried or punished twice	Right not to be tried or punished twice	Right not to be tried or punished twice	Right not to be tried or punished twice		
Albania	79	65	5	2	7			1	3	2			3	35	7	24	1	2					31		31				2	
Andorra	8	4	2	1	1									2			1						1	1						
Armenia	103	94	5		4	3	4	1	11	6			37	38	1	6		2	4	1	9		5	1	22		1		9	
Austria	391	275	76	24	16			1	4		1		13	95	113			18	1	35	1		18	27	4		1	4		
Azerbaijan	157	151	1	2	3	1	6	1	16	14			54	61	7	17		3		5	30		8		32		23		21	
Belgium	252	175	43	18	16	3		1	22	3	3		49	63	58	1		12	1	4			14	9	1				2	
Bosnia and Herzegovina	62	55	7						1	1			9	11	5	23	1	1	1				1	4	36				7	
Bulgaria	682	615	43	5	19	15	29	4	80	39	1		270	97	180	14		77	9	17	15		185	8	114	1	5	1	22	
Croatia	401	316	53	26	6	2	10		14	12		1	28	103	97	3	1	44		5	1	1	33	7	36				2	
Cyprus	80	67	6	3	4		2		8	4		1	15	11	35		1	7		1			12	3	4		1		1	
Czech Republic	234	190	22	13	9	1	1		2	2			32	69	80			20		1	1		16	2	13					
Denmark	51	15	24	11	1								1	1	8			2		1	1		2	1	1					
Estonia	58	42	15	1					6	2			10	15	7		4	3		1			7		1					
Finland	168	140	35	9	4				1				2	37	62			24		20			10		2				6	
France	1,013	736	175	64	38	9	3	2	34		13	2	70	272	284	2	3	49	4	38	6		35	9	30				6	
Georgia	90	70	16	1	3	3	5	1	20	10			23	20	5	1		7	3	1	1		4	7	6		2		6	
Germany	340	195	117	13	15				4	1			32	26	102	1	10	23		9	2		24	13	4				1	
Greece	998	894	38	20	46	4	5	1	115	10	1	3	80	136	534	13		13	13	15	7		263	15	75	1	3	2	1	
Hungary	510	483	14	6	7	2	1		28	7			43	20	302		1	20		26	10		35	6	49		3		4	
Iceland	25	17	5	3									1	4				1		7	2				1				1	
Ireland	36	23	8	1	4				1				2	5	12			5		2			8	1						
Italy	2,396	1,830	69	355	142	3	6	9	32	13			42	284	1,194	17	5	167		8	3		94	7	368	1	17	1	30	
Latvia	140	111	24	3	2	1	2		19	13			59	19	18		1	29	3	4	1		5	1	2		3		9	
Liechtenstein	9	8	1										1	3	4					1			2							
Lithuania	194	140	40	12	2	3	4		22	7			24	29	27	2	1	21	1	2	1		6	5	30		1		1	
Luxembourg	46	34	9	3			1						1	14	17			4		3	1		3	1	1					
Malta	89	65	13		11	1			3				26	11	9	1	2	4		5			4	4	22				1	
Republic of Moldova	387	346	15	3	23	2	9	9	91	47			94	130	11	23	1	27	4	18	16		55	4	113		2		10	
Monaco	3	3											1	3																
Montenegro	50	46	3		1		1		3	2			2	8	20	6		3		2			5	1	6					
Netherlands	164	92	44	16	12		4	1	10				30	29	8			17		7			2	3	1					
North Macedonia	153	136	12	3	2	2	2	3	5	11			17	44	64	5		5		2	5		10		9				1	
Norway	48	30	18										1	12	2			8		6					1	1				
Poland	1,166	978	129	42	17	6	6	2	53	10			305	114	438	4		116	1	32	1	2	27	4	55				7	
Portugal	345	262	19	56	8	2	3						7	37	143	6		14		24			43	2	47					
Romania	1,434	1,273	57	35	69	11	46	2	263	90			120	447	143	50	3	92	1	28	6		25	35	476		6	1	15	
Russian Federation	2,501	2,365	99	14	23	290	324	62	818	199	32	1	1,031	820	204	137	2	198	10	53	35		590	16	629	3	6	3	134	
San Marino	15	10	2	2	1								1	7	2			1	1						1					
Serbia	192	173	13		6		3		3	5			8	33	42	64		13		7			18	2	72		1	1		
Slovak Republic	369	329	11	22	7	2	2	1	4	3			54	40	208	2		21		10			38	3	19				1	

ODJECI ČL. 6. EK U HRVATSKOM PRAVU

- Čl. 29. st. 1. Ustava, čl. 4. ZS (2013)
 - Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama...
- Čl. 4. Zakona o sudovima (2013)
 - Svatko ima pravo da zakonom ustanovljeni neovisni i nepristrani sud pravično i u razumnom roku odluči o njegovim pravima i obvezama ili o sumnji ili optužbi zbog kažnjivog djela.

ZPP (razne odredbe)

- Sud je dužan postupak provesti bez odugovlačenja, u razumnom roku, i sa što manje troškova te onemogućiti svaku zlouporabu prava u postupku.
- Sud odlučuje o tužbenom zahtjevu, u pravilu, na temelju usmene, neposredne i javne rasprave.
- Sud će svakoj stranci dati mogućnost da se izjasni o zahtjevima i navodima protivne stranke.
- Samo kad je to ovim zakonom određeno sud je ovlašten da odluči o zahtjevu o kome protivnoj stranci nije bila dana mogućnost da se izjasni.

INKORPORACIJA ČL. 6. U HRVATSKO PRAVO: NEPOTPUNO POKLAPANJE

- Problem dvostrukog inkorporiranja
 - kroz izravnu primjenu & recepciju u Ustavu i drugim propisima
- Tri pitanja:
 - **pravo na “sud”**
 - prijevod “tribunala” kao “suda” u čl. 29. Ustava
 - **“prava i obveze”**
 - čl. 29. Ustava ne sadrži ograničenje na prava građanske naravi
 - **vremenske granice važenja konvencijskih prava**
 - stupanje na snagu Konvencije (1997.) ili primjena Ustavnog zakona o ljudskim pravima i slobodama i pravima etničkih i nacionalnih zajednica i manjina od 4.12.1991.

Ustav
Republike
Hrvatske

• Ustav Republike Hrvatske (pročišćeni tekst)
• Zakon o grbu, zastavi i himni Republike Hrvatske
• Zakon o ličnosti predsjednika i čl. 10. Ustava

Europska
Konvencija
o ljudskim
pravima

USTAVNI ZAKON o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina u Republici Hrvatskoj

I. TEMELJNE ODREDBE Članak 1.

Republika Hrvatska u skladu sa:

- Ustavom Republike Hrvatske,
- načelima Povelje Ujedinjenih naroda,
- Općom deklaracijom o pravima čovjeka, Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima, Međunarodnim paktom o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima,
- Završnim aktom Konferencije o sigurnosti i suradnji u Europi, Pariškom poveljom za Novu Europu i drugim dokumentima KESS-a koji se odnose na prava čovjeka, osobito Dokumentom kopenhavskog sastanka KESS-a o ljudskoj dimenziji i Dokumentom moskovskog sastanka KESS-a o ljudskoj dimenziji,
- Konvencijom Vijeća Europe za zaštitu prava čovjeka i temeljnih sloboda, te protokolima uz tu Konvenciju,
- Međunarodnom konvencijom o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, Konvencijom o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida, Konvencijom o pravima djeteta,
- obvezuje se na poštivanje i zaštitu nacionalnih i drugih temeljnih prava i sloboda čovjeka i građanina, vladavine prava i svih ostalih najviših vrednota svog ustavnog i međunarodnoga pravnog poretka, svim svojim državljanima.

ELEMENTI PRAVA NA POŠTENO SUĐENJE

§ 6/1

- **PRAVO NA PRISTUP SUDU (*ACCESS TO COURT*)**
 - pravo na sud (*right to a court*)
 - pravo na pravnu pomoć (*right to legal aid and advice*)
- **PRAVO NA POSTUPAK ODGOVARAJUĆE KVALITETE: PRAVIČAN (*FAIR*) POSTUPAK**
 - procesna ravnopravnost i ostvarenje načela saslušanja stranaka (*equality of arms*)
 - pravo na javan i kontradiktoran postupak (*public trial*)
 - pravo na saslušanje (*fair hearing*)
 - pravo na javnu objavu presude (*public pronouncement of judgments*)
 - pravo na dokaz (*right to proof*)
- **PRAVO NA NEZAVISAN I NEPRISTRAN SUD (*TRIBUNAL*)**
 - nepristranost (*impartiality*)
 - nezavisnost (*independence*)
 - sud uspostavljen zakonom (*established by law*)
- **PRAVO NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU (*WITHIN REASONABLE TIME*)**
 - pravo na učinkovitu ovrhu presuda (*effective enforcement*)
- **Ostala pitanja**
 - prekomjerni formalizam (*excessive formalism*)
 - institucionalni kapacitet i sustavni problemi u funkcioniranju (*systemic problems*)

HRVATSKO PRAVO I PRAVO NA PRISTUP SUDU

- izravna zakonodavna intervencija
 - prekid postupka za naknadu štete u odnosu na državu – teroristička djelatnost i štete od vojnih jedinica
 - *Kutić, Multiplex*: trajanje prekida može dovesti do povrede!
 - *Bogunović*: “inherentne opasnosti pri uporabi retroaktivnog zakonodavstva”, “razlozi općeg interesa trebaju biti uvjerljivi”, a “valja ih preispitati s najvećim mogućim stupnjem pozornosti”
- individualni problemi u konkretnim slučajevima
 - *Lesjak*: negativni sukob nadležnosti sudova opće nadležnosti i Upravnog suda u slučaju neformalnog otkaza

PRAVODOBNA OVRHA KAO SASTAVNI DIO ČL. 6. EK

- kada završava “utvrđivanje prava i obveza građanske naravi”?
 - ograničeno na kognicijski postupak?
- sudska praksa ESLJP – ne!
 - **Hornsby v. Grčka:**
 - “bilo bi nezamislivo da čl. 6. st. 1. u detalje opisuje postupovna jamstva za stranke ... a da se ne odnosi i na ispunjavanje donesene sudske odluke”
 - “ovrha sudske odluke treba biti promatrana kao integralni dio “suđenja” (trial) za svrhe čl. 6
 - **Estima Jorge v. Portugal:**
 - proširenje i na ovrhu na temelju nesudskih ovršnih isprava (javnobilježničko osiguranje): *“the word ‘contestation’ (dispute) should not be construed too technically”*
 - Immobiliare Saffi v. Italija /HR/: nemogućnost iseljenja stanara

PRAVO NA POŠTENO/PRAVIČNO (*FAIR*) SUĐENJE

- suđenje ili postupak?
- otvorena, rezidualna kvaliteta;
 - Striktniji standard u kaznenom no u građ. postupku;
- ocjenjuje se iz cjeline postupka;
 - **Barbera, Messegue & Jabardo v. Španjolska** – povreda;
 - **Stanford v. UK** – nema povrede unatoč nenaslušanja svjedoka.
- niz specifičnih prava (HRV: v. načelo saslušanja stranaka)
 - etabrirana prava:
 - pravo na usmen i kontradiktoran postupak;
 - pravo na jednakost sredstava (*equality of arms*)
 - ostali elementi:
 - “pravo na dokaz”; zabrana samoinkriminiranja
 - akuzatoran postupak; obrazloženje presude
 - *prejudicial publicity*
 - upotreba nezakonito pribavljenih dokaza
 - nije načelno nepravično (*unfair*) koristiti nezakonito pribavljene dokaze ako protivnik ima mogućnost izjašnjavanja/osporavanja dokaza

EQUALITY OF ARMS ('JEDNAKOST ORUŽJA')

- **Kaufmann v. Belgija:**

- “stranka mora imati razumnu mogućnost da svoj slučaj predstavi sudu pod uvjetima koji su u bitnome sukladni uvjetima koje ima protivnik u postupku”
 - *no substantial disadvantage*
 - ako su događaju bili nazočni X & Y, nije dopustivo usvojiti samo zahtjev za izvođenjem dokaza svjedočenjem X: **Dombo Beheer v. Nizozemska**;
 - Perić protiv Hrvatske: sud odbio saslušati 6 svjedoka jedne stranke zbog nepotrebnosti dokaza, nakon toga na istu okolnost saslušao 4 svjedoka protivnika

- **Pravo na izjašnjavanje o svim relevantnim okolnostima?**

- Slučajevi izjašnjavanje o stavovima nižeg suda i državnog odvjetnika u građanskom i kaznenom postupku
 - **Kamasinski v. Austrija**: telefonske informacije koje je prvostupanjski sudac dao žalbenom sucu;
 - **Lobo Machado v. Portugal; Van Orshoven protiv Belgije** (izjašnjenja državnih odvjetnika o pravnom lijeku);
 - **Niederöst-Huber v. Švicarska**: nedopustivo je da niži sud s pravim lijekom postavi svoj stav o neutemeljenosti žalbe;

- **Hrvatska:**

- ZID ZPP 2003: promjene u odnosu na “izviđaje” (čl. 360. i 390.) i ukidanje ZZZ-a
- Odgovor na ustavnu tužbu kao diskrecijsko pravo Ustavnog suda (!?!);
- Nepodnošenje odgovora upravnog tijela tužitelju povodom upravnog spora?

ZABRANA
PRESUDE
IZNENAĐENJA

PRAVO NA JAVAN POSTUPAK

- svrha: zaštita od tajnog odlučivanja;
 - mogućnost kritike javnosti;
 - osobita važnost nazočnosti javnih medija;
 - ipak: nema obveze obavještanja o postupcima.
- mogućnost isključenja javnosti:
 - Interesi morala; javnog poretka; državne sigurnosti; maloljetnika; privatnosti stranaka;
 - Sukladnost s načelima demokratskog društva;
 - Ograničenje mora biti “proporcionalan odgovor na važne društvene potrebe”
- posebna pitanja:
 - arbitraža
 - stadiji postupka: žalbeni postupak?
 - Objavljivanje odluka?
 - **De Geouffre de la Pradelle v. Francuska**

(Nije bilo dovoljno da se odluka o proglašenju zemljišta zaštićenom zonom objavi u službenom listu!)

PRAVO NA SUD – POJAM SUDA

- “sud” = **tribunal**
 - nije bitno određenje tijela u domaćem pravnom sustavu, autonomno značenje
 - nije odlučan položaj u sustavu podjele vlasti (ne mora biti dio sudbene vlasti)
 - V. *Bentham v. Nizozemska*; *Sramek v. Austrija*
 - u supstancijalnom smislu – sudska funkcija;
 - provodi propisani postupak u kome primjenjuje opća pravila (određenost!) na konkretan slučaj
 - nezavisnost (posebno od izvršne vlasti) i nepristranost; trajanje mandata
 - nadležnost za donošenje pravno obvezatnih odluka;
 - nije bitno: osobno svojstvo sudaca; obrazovanje; obavlja li tijelo i druge funkcije
 - V. *Lithgow i drugi v. UK*; *Le Compte i dr. v. Belgija*
 - ovlast da se odlučuje u postupku pune nadležnosti
 - samo institucija koja može suditi i o pravu i o činjenicama zaslužuje da ju se zove „sud“:
Beaumartin v. Francuska
 - Sudsko preispitivanje upravnih odluka? – važnost reformacijskih ovlasti: *Bryan v. UK*; kriteriji: *Sigma RTV v. Cipar*
 - Ispunjava li upravno tijelo jamstva iz čl. 6. i utjecaj na ovlasti suda u postupku sudske kontrole; povrede: *Obermeier v. Austrija*; *Chevrol v. Francuska*; nema povrede: *Potocka i dr. v. Poljska*

NEZAVISNOST I NEPRISTRANOST SUDA

- nezavisnost;
 - od koga? – od izvršne vlasti i stranaka;
 - sud nije nezavisan ako prihvaća kao obvezatnu pravnu interpretaciju ministarstva: **Beaumartin v. Francuska**;
 - način imenovanja: “imenovanje sudaca od izvršne vlasti je dopustivo, štoviše normalno” – **Campbell & Fell v. UK**;
 - ali: zaštita od smjenjivanja;
 - trajanje mandata – može i kratko (3. g. za disc. tijelo)
 - jamstva protiv vanjskog pritiska: dosta je da se u stvarnosti priznaju i poštuju;
 - izgled nezavisnosti (appearance of independence):
 - **Sramek v. Austrija**: zastupnik stranke u postupku je državni službenik nadređen u odnosu na suca – legitimna sumnja
- nepristranost;
 - odsutnost predrasuda i naklonosti (*prejudice & bias*)
 - subjektivan i objektivni test (*justice must be seen to be done*)

NEZAVISNOST I NEPRISTRANOST: HRVATSKO PRAVO I PRAKSA?

- nezavisnost

- odnos ovisnosti (objektivna kategorija)
 - sudjelovanje sudskih savjetnika u suđenju? (čl. 13. ZPP)
 - još nema prikladnih slučajeva
- izgled nezavisnosti (*appearance of independence*):
 - hrvatski slučajevi: položaj sudaca u odnosu na predsjednika suda?
 - **Parlov-Tkalčić**: izuzeće predsjednika suda koji je podnosio kaznenu prijavu protiv podnositeljice zahtjeva u istom predmetu.
 - **Podoreški**: jedan od tužitelja iz ranijeg postupka bio je suprug predsjednice suda koji je odlučivao (nagodba)

- nepristranost

- odsutnost predrasuda i naklonosti (*prejudice & bias*)
 - **Mežnarić**: sudjelovanje suca Ustavnog suda koji je u postupku ranije bio odvjetnik stranke

PRAVO NA ŽALBU*?

- nije sadržano u čl. 6(1) za građanska prava;
 - u kaznenom postupku: Protokol 7., čl. 2
 - u građanskom postupku?
 - samo ako u prvom stupnju nije odlučivalo tijelo koje zadovoljava kriterije čl. 6.
 - ali: **De Cubber v. Belgija**: ako u prvom stupnju odlučuje “sud klasične vrste”, sva jamstva čl. 6. moraju postojati u svim stadijima postupka
 - ipak, povreda iz prvostupanjskog postupka može se sanirati u drugostupanjskom
 - dopustivost isključenja žalbe
 - slučaj Francuske – *tribunal d’instance*
- žalbeni postupak i učinkovitost – pravo na postupak u razumnom roku?

POSTUPAK U RAZUMNOM ROKU

Kontinuirana serija slučajeva

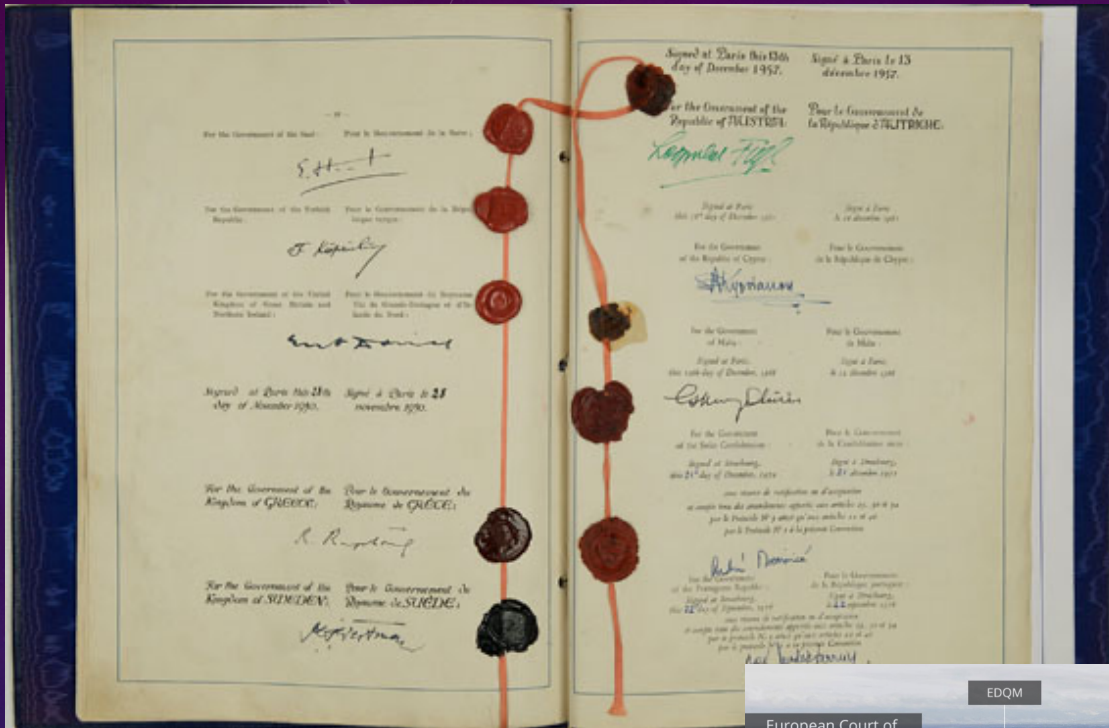
- od slučaja **Rajak** (2001.) do slučaja **Kirinčić** (2020.)
- praksa – i za upravni i za građanski postupak
 - **Sistemske problemi dugotrajnosti**
 - Dugotrajnost postupka na svim razinama i pred svim instancijama
 - Problem višestrukih vraćanja na ponovno suđenje
 - *'endless cycle of remittals'*
 - po mišljenju Suda glavni uzrok trajanja [u navedenom slučaju] jest anomalija u procesnom sustavu koja dopušta opetovano vraćanje na ponovno suđenje uslijed nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja (**Božić i Počuća**)
 - statistike u parničnom postupku: 77% ukidanja prema 23% preinaka
 - 92% povreda ljudskih prava vezano je za povrede čl. 6, najčešće dugotrajnost (Nacionalni program zaštite lj.p. 2008-13)

DJELOTVORNA PRAVNA SREDSTVA ZA ZAŠTITU PRAVA NA SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

- ESLJP: samo supsidijarna zaštita
 - nacionalna pravna sredstva?
- Ustavna tužba kao pravno sredstvo koje treba iscrpiti prije obraćanja Europskom sudu - evolucija
 - od 1991. – samo ako su iscrpljena druga pravna sredstva: neprimjenjivo na slučajeve dugotrajnosti
 - od 1999 (čl. 59. st. 4. UZUS)
 - mogućnost da se iznimno uzme u obzir ustavna tužba i prije iscrpljenosti pravnog puta u slučaju da je potpuno razvidno da su nastupile grube povrede ustavnih prava, uz mogućnost teških i nepopravljivih posljedica za podnositelja.
 - slučaj *Horvat*: ustavna tužba iz čl. 59. nije djelotvorno pravno sredstvo
 - diskrecijske ovlasti, podložno raznim tumačenjima
 - zahtjev upućen ministarstvu ili predsjedniku suda – također nije djelotvoran
- *Vidi doktorat Sanja [Otočan...](#)*

KRONOLOGIJA

Godina	Sredstvo	Sadržaj	Odluke ESLJP	Ociena
1997	Nema djelotvornog sredstva		Nema	Nema
1999	Ustavna tužba; Upravni nadzor predsjednika suda		Horvat (51585/99, 16.11.2000)	Nije djelotvorno
2002	Ustavna tužba, izmjene	Akceleracija i kompenzacija	Slaviček (20862/02, 4.7.2002)	Djelotvorno, ako je postupak u tijeku
			Šoć i Debelić (2003; 2005)	Nije djelotvorno ako je postupak već okončan
2004	Promjena prakse Ustavnog suda za postupke okončane nakon podnošenja Ustavne tužbe	Kompenzacija		Nije djelotvorno ako je postupak okončan prije podnošenja Ustavne tužbe
			Pibernik (75139/01; 4.9.2003)	Nije djelotvorno kod dugotrajnosti ovršnog postupka
2005	Promjena prakse Ustavnog suda - uzima se i dugotrajnost ovršnog postupka	Akceleracija i kompenzacija	Majski (33593/03; 1.6.2006)	Primijećena promjena prakse US za trajanje ovrhe
2005	Zakon o sudovima: zahtjev za zaštitu prava na suđenje u razumnom roku, viši sud	Akceleracija i kompenzacija		
2006			Počuča i Božić (2006)	Ustavni sud ne računa trajanje upravnog postupka; nedjelotvorno; sistemski problem kod šutnje administracije
2007	Promjena prakse Ustavnog suda - uzima se u obzir i trajanje upravnog postupka	Akceleracija i kompenzacija		
2007		Kompenzacija	Jakupović (12419/04; 31.7.2007)	Nedostatne naknade dosuđene (20% od prakse ESLJP)
2008		Akceleracija	Oreb (9951/06; 23.10.2008)	Sudovi ne izvršavaju nalog Ustavnog suda za ubrzanje postupka
2008		Akceleracija i kompenzacija	Vidas (40383/04; 3.7.2008)	Nema djelotvornog sredstva za trajanje postupka kod Ustavnog suda
2008	Zakon o sudovima, izmjene: izvanparnični postupak, DO nema pravo na žalbu			
2009	Zakon o sudovima, izmjene: produženje roka za odlučivanje o ZZPSRR			
2009	Promjena prakse Ustavnog suda - Ustavna tužba nije dopuštena protiv odluka VS		Vrtar (39380/13)	Primijećena promjena prakse US
2010			Pavić (21846/08, 28.1.2010)	ZZPSRR priznat kao sredstvo koje se treba iscrpiti (djelotvorno)
2013	Zakon o sudovima, novi: odvajanje akceleracije i kompenzacije: ZZPSRR samo ubrzaiva	Akceleracija		
2014	Promjena prakse Ustavnog suda: ustavna tužba samo nakon iscrpljenosti ZZPSRR, rok			USUD ne uzima u obzir trajanje prije akceleratornog zahtjeva
2016			Novak (7877/14, 7.7.2016)	Sredstvo nije djelotvorno ako nema ni akceleratoran ni kompenzatoran učinak
2018	Promjena prakse Ustavnog suda: uzima se u obzir cjelokupno trajanje postupka			Praksa ipak nije ustaljena: šest odluka uzima, tri ne uzimaju
2020			Kirinčić (31386/17, 30.7.2020)	Ustavna tužba nije djelotvorno pravno sredstvo, problem čistog akceleratornog sredstva
2021	Prijedlog izmjena Zakona o sudovima: nema nikakve promjene u ZZPSRR			Vijeće Europe: HUDOC EXEC - očekuje se reakcija i modifikacija režima ZZPSRR

HVALA!
AUZELAC@PRAVO.HR

